

Brassói Lapok

XL. évfolyam
293 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Péntek

1934. évi december 21

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 60 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — A külföldre: negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegrészen 6 lej, páratlan (jobb) szövegrészen 9 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok kiadóhivatal 92, szerkesztőség 93.

Egy interjú

A párisi „La Croix”, Franciaország legelterjedtebb katolikus napilapja, a minap interjút közölt egy Neumann nevű úrral, aki a német nacionalista zsidók szövetségének elnöke. Ez az interjú olyan elképesztő és groteszkében olyan egyeduralkodó, hogy érdemes vele behatóbban foglalkozni.

De beszéljen a francia újságíró. A szövetségi iroda előszobájáról azt mondja, hogy egy minisztériumi váróterem nem lehet külön. A náci zsidók reprezentálni akarnak. És már az előszobában bizonyítgatják, hogy jó hazafiak. A falakra öt hatalmas térképet agglaktak, melyekkel igazolni akarják, mennyire védtelen a harmadik birodalom az állig felfegyverezett szomszédok közt.

Naumann ur megjelenik a külföldi újságíró előtt, de persze nem egyedül. Két munkatárs kíséri, akik alibitanaként festenek és bizonyára gyorsírással jegyzetelnek tudják igazolni, hogy főnökük semmi olyat nem mondott, amijért védelmet vagy koncentrációs tábort érdemelne.

— Ön nem zsidó? — kérdi Naumann ur és megkönnyebbülten felsóhajt, amikor a „La Croix” tudósítója katolikusként igazolja magát. Aztán azt tudakolja, vajjon a „La Croix” árszáma a birodalomban és csak amikor erre a kérdésre is megnyugtató választ kap, adja beleegyezését az interjúhoz.

A francia újságíró támadással kezdi. Nagyon becsületesen odamondja véleményét, könnyedén és szellemesen, mintha a világ ítéletét tolmácsolná. Többek között nem rejti véka alá, hogy Naumann urnak híre kissé gyanús, rossz zsidóknak tartják, aki elárulja sorsát és ügyét és készséggel felel nem éppen a leggerincesebben az ültetkekre.

Naumann ur válaszáat szószerint kell idéznem:

„Ez nem igaz, vagy legalábbis nincsen úgy, ahogy kifejezésre juttatta. Mi nemzeti zsidók, akik a legjobb németek közé tartozunk, egész Németország és a magunk szerencsétlenségének tartanak, ha Hitler nem vette volna kezébe a német nép sorsát. Hitler a mi sorsunk. Senki más nem tudja a zsidókérdést megoldani.”

Ezután elárulja Naumann ur, hogy Hitler nagyon megváltozott, amióta a Mein Kampf-ot megírta. Ma nyugodtabb, megdöntötte és ártatlanabb. A zsidókérdésben bizonyos zavar van benne, mert nehezebb esik az egykor oly hévvel propagált elveket föladni. De azon az úton van, hogy megváltozzék.

A falkérdésről az a véleményük, hogy a nemzeti alapon álló német zsidóknak a nemzeti érdekek szolidaritását minden helyzetben főlébe kell helyezni a fajiság tényezőinek Naumann ur különben nemcsak beszél, hanem cselekszik is. Benyújtott egy javaslatot a Führernek, mely szerint ez az egész bonyolult zsidókérdés ropant egyszerűen megoldható volna. Abból indul ki, hogy háromféle zsidó van. Az első, aki régóta honos a birodalomban és érzésében mindenkor német volt, a másik, aki asszimilálódott, a harmadik, aki cionista. Szerinte a legnagyobb baj az volt, hogy amikor a rendeletet hozták a zsidók ellen, nem tettek különbséget zsidó és zsidó között. Mert van ám különbség! A ma Németországban élő 450.000 zsidóból 150.000 tiszta németnek számítható, akiknek hazafiságához kétség nem férhet és akik megdöntötte nélkül a német nemzeti közösséghez tartoznak. A fennmaradó 300.000-et külföldiek kell tekinteni, akikről el kell venni a német honpolgárságot! Jogukban állna ezek után az elítélési ügyeket, vezetni üzletüket, de mi helyt beleavatkozának az állam belügyeibe, elvesszük a vendégjogot és ki kellene őket tolmácsolni.

Ime, így fest a zsidókérdés megoldása Naumann ur és náci zsidó társai szerint: A terv már a kormány előtt fekszik, mert Naumann ur minden befolyását latba veti, hogy komolyan vegyék és nem elégszik meg a terv kiigazításával, hanem szeretné álma megvalósulását is

A cenzura és Jamandi kamarai beszéde miatt

Az Universul éles támadásba ment át a kormány ellen

„Senki sem nyulhat büntetlenül az Universulhoz” — írja vezércikkében Stelian Popescu — Jorga sajtópört indított Boila Zakariás ellen — Jamandi a tiszteletére rendezett diszvacsorán erőlyesen leintette a „hazafiasság tanárait” — Az Adeverul szerint a novemberi 1 milliárd 700 millió lejes kivitel csak 200 millió lej értékű devizát eredményezett

Bukarest, december 20

Ma délelőtt minisztertanács volt, amelyen Slavescu miniszter beszámolt a belföldi kölcsön eredményéről. A minisztertanács ezután elfogadta Tatarescu miniszterelnöknek a kölcsön hovatartozásáról intézkedő tervezetét. Végül a külföldre utazó miniszterek helyettesi-

tésének a kérdését tárgyalták meg.

A lapok úgy tudják, hogy Antonescu és Angelescu Párisban, Jamandi pedig Bécsben tölti a karácsonyi vakációt.

Parlament körökben biztosra veszik, hogy a karácsonyi szünet után összeülő kamara legelőször a Bentoiu-jelentést fogja tárgyalni. Az a tény, hogy a kormány januárba halasztotta a Skoda-

vitát, állítólag azt bizonyítja, hogy az illetékes tényezők a jelentés nyilvánossághozatala következtében felizgatott politikai kedélyeket igyekeznek ezáltal lecsillapítani.

Ugyancsak közvetlenül a szünet után terjeszti be Slavescu pénzügyminiszter is a kölcsön felosztásáról intézkedő törvényjavaslatot.

Az Universul „hazaárulást” emleget Jamandi kamarai beszédével kapcsolatban

Közlöttük Jamandi miniszter kamarai beszédét, amely többek között a következő érdekes megállapításokat tartalmazza:

1. A kisebbségek az ország egyes részeiben történelmi folytonosságot képviselnek.

2. Bukovinában, de különösen Erdélyben vannak városok, melyeknek soha nem volt román jellege.

A miniszter fenti kijelentései nagy vihart keltettek a szélső nemzeti eszméket propagáló sajtóban, melynek csak kezdete volt Popescu Necsesi képviselő tegnapi kamarai felszólalása. Titeann belügyminiszter ugyan kijelentette, hogy Jamandi szavait elferdítve adták vissza egyes lapok, az Universul azonban ugy látszik, nem vette tudomásul ezt a magyarázatot, mert mai számában rendkívül élesen megtámadja Jamandi minisztert, akinek román nemzeti öntudatát kétségbe vonja.

— Budapest is így beszélnek — hangzik a cikk. Ha a Habsburg-uralom idején egy magyar képviselő ilyen kijelentéseket tett volna a román kisebbséggel kapcsolatban, bár a románságnak kétségtelenül voltak történelmi jogai, egyszerűen kitelepítették volna helyéről a miniszteri székből.

— A miniszteri székből azt hangoztatni, hogy Erdélynek egyet-

len városa sem román, hazaárulással egyenlő. — Amikor Genfben külügyminiszterünk olyan ragyogó felkészültséggel vágott vissza az erdélyi román hagyományokat kétségbe vonó magyar főmegbízottnak,

nemzeti öntudata hiányáról tesz tanuságot az a román miniszter, aki a román parlamentben nem átálja kijelenteni, hogy a nemzeti mozgalom: pszichózis és népbolonditást végeznek azok, akik a nemzeti eszméket terjesztik, egymással versengve a „kizárólagosság” tözsdéjén.”

A lap sajnálja, hogy egyetlen erdélyi

Stelian Popescu vezércikke Tatarescu és a cenzura ellen

Stelian Popescu megállapítja, hogy lapja, mely egyetlen pártúak sem áll szolgálatában, egy idő óta a Tatarescu utasítására dolgozó kormányzati szervek általános zaklatásának van kitéve. Miért történik mindez? A válasz egyszerű. Tatarescu így akarja megfizetni azokat a szolgálatokat, melyeket az Universultól ellenzéki időkben igénybe vett. Majd így folytatja:

— A liberális kormány nem teljesítette hivatását és nem váltotta valóra a hoz-

parlamentár sem volt jelen a kérdéses ülésen, hogy kioktassa Jamandi az erdélyi városok jellege felől. Végül magyarázatot kér Tatarescutól, aki — Az Universul szerint — rosszul választotta meg munkatársait. „Ezek után nem marad más hátra, minthogy Eckhardt segítségét is igénybe vegye.”

Az Universul támadása általános feltűnést keltett, melyet még az a vezércikk is növelt, amit ugyancsak a mai számban Stelian Popescu jegyez és benne a cenzura kérdésével foglalkozik a lap tulajdonos főszerkesztője, aki tudvalevőleg igazságügyminisztere volt Bratianu Jonel 1927-iki kabinetjének.

záfűzött reményeket. Tatarescu gögös hitében azt hiszi, hogy kormánya örökké helyén marad, pedig napjai meg vannak számlálva.

Senki sem nyulhat büntetlenül az Universulhoz.

Sok kormány bukott meg amiatt, bár kiváló egyéniségek álltak élükön, hogy nem hallgatott jóindulatból fakadó tanácsainkra.

Stelian Popescu cikke politikai körök-

üldözökkel, de vigasza az, hogy egy titkos csodálattal kíséri sorsukat. Erre a titkos csodálatra építhetnek, ez talán egyszer hangot fog kapni és akkor Naumann ur kissé keleties orra ellenére is hivatalosan németnek fog elismertetni.

A zsidó humor nemrég kitermett egy speciálisan berlini viccet. Valami népi ünnepélyre felvonul minden diszalakulat zászlókkal és zenével. Ott marsol köztük a zsidó ifjúság is, de Heil Hitler helyett „Hinaus mit uns”-t kiabálnak.

Aki ezt az ércet faragta, bizonyára ismerte Naumann urat és társait. Naumann urnak még csak nem is kell felvonulnia, a száját sem kell kinyitnia hangosabb üdvözlésre, ami előkelőségével összeegyeztethetetlen volna, elég volt két tanu előtt ezt az épületes interjút adni, hogy nyakába akasszon egy táblát: Hinaus mit uns! Talán a német közösségből nem, de az emberiből sikerült!



Háztartási munkában,

főzés, mosás, vasalás, surolás után is finom és ápoló marad bőre, ha esténként Nivea crémrel jól bedörzsöli. Ezáltal bőre csodásan sima, nyulékony és olyan ellenálló lesz, hogy a gyakori hideg és meleg víz használata sem lesz kártékony hatással.

Mert Nivea-Crème Euzeritet tartalmaz és ez az oka az utólrhetetlen hatásának.

Nivea-Crème: Dobozok 4 Lei 16.— — 72.—
Tubusok 4 Lei 30.—, 45.—
BEIERSDORF & CO. S. A. R., BRAŞOV



ben élénk szóbeszédre ad alkalmat, tekintve azt a barátságot, mely az Univer-sul főszerkesztőjét Bratianu Dinuhoz fűzi.

Jamandi ismét beszélt

A liberális H-csoport tegnap este közel száztízékes diszvacsorát rendezett Jamandi miniszter tiszteletére. A vacsora folyamán több beszéd hangzott el, végül Jamandi emelkedett szólásra és kijelentette, hogy a liberális párt a szélsőségek között a demokrácia útján halad. A párt a két Bratianu és Duca szellemi hagyatékának megfelelően az ujliberális eszméket követi és ennek megfelelően a parlamentáris rendszerben látja a közszabadságok biztosítékát.

Élesen kikelt a tulzó nacionalizmus ellen, melynek a román nép nagy fia is áldozatul esett.

Ma is léteznek egyes politikusok, a „hazafiasság professzorai”, akik mint a közélet hajótöröttjei, a nacionalizmus szalmaszálába kapaszkodnak. A liberális párt tisztában van nemzeti hivatásával és nem fogad el tőlük leckéket.

Végül a párt egységére, a miniszterelnökre és Bratianu Dinu pártelnökre emelte poharát.

MIHALACHE

A CSELEKVÉS TERÉRE LÉP

Az Adeverul a nemzeti-parasztpárt állandó bizottságának legutolsó ülésével kapcsolatban megállapítja, hogy Mihalache a valóságot fejezte ki, amikor az ülés végén kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy az ő álláspontja győzött. A párt a hivatalos taktikát fogadta el, Maniu pedig személyi felelősséget vállalt akciójára, amivel egyébként a párt nem azonosítja magát. Látszólag tehát helyreállt a fegyelem a nemzeti-parasztpártban, ez azonban még nem jelenti, hogy minden nehézségen szerencsésen túljutott. Hátra van ugyanis a pártprogram megszavazása és az országos kongresszus. Ki tudja, nem kísérelnek-e meg egyesek újabb hadmozdulatokat?

A lap úgy látja, hogy a történetek következtében Mihalache felhagy békítési tevékenységével és a cselekvés terére lép. Jelszava: csak azok kövessenek, akik úgy gondolkoznak, mint én.

AZ ADEVERUL AGGODALMAS. NAK LÁTJA A KÜLKERESKEDELMI HELYZETET

Az Adeverul másik közleményében aggodalmasnak véli a gazdasági helyzetet. Az új behozatali és kivitel rendszernek mindeztideig csak papíreredményei vannak. A tájékoztatatlanság egyre tart, senki nem ismeri a kivitel és a behozatal igazi helyzetét.

A novemberi 1 milliárd 200 millió lejes kivitel mindössze 200 millió lej értékű devizát eredményezett.

A többit kompenzációra fordították.

Hónapok óta bizonytalanságban élünk. Nincs devizánk és nincs jövedelmünk. Ami pedig a kereskedelmet illeti, éppencsak vegetál. Ez az igazság.

Sajnálja, hogy a hadfelszerelési ügyek igénybeveszik a miniszterelnök minden idejét s így nem szentelhet kellő figyelmet a gazdasági kérdéseknek.

JORGA SAJTÓPERT INDÍTOTT BOILA ZAKARIÁS ELLÉN

Jorga Miklós sajtópert indított Boila Zakariás és Boila Pál, a kolozsvári Románia Noua fő- és felelős szerkesztője ellen, a lapban megjelent cikk miatt, mely súlyos vádakot tartalmazott a volt miniszterelnök Maniu elleni irigységének megjelölésével kapcsolatban. A per tárgyalását január 11-re tűzte ki az illovi törvényszék.

A LUPTA CIKKE MANIU ESETLEGES KILÉPÉSÉRŐL

Maniu szerdán hazautazott Badacsonyba, ahol a karácsonyi ünnepeket tölti. A Lupta megírja azt a most már nyílt titkot, hogy

Távozik Blomberg német hadügyminiszter,

meri nem tudta a fegyveres nemzetsocialista alakulatokat leszerelni

Berlin, december 20.

Több külföldi nagy lap berlini hírforgásai szerint nyílt titok már, hogy Blomberg tábornok birodalmi hadügyminiszter bukottnak tekinthető s valószínű, hogy a közeli napok valamelyikén benyújtja lemondását. Blomberg azért veszítette el népszerűségét, különö-

a nemzeti-parasztpárt állandó választmányának legutóbbi ülésén egyes vezetői tagok felvetették Maniunak a pártból való távozása kérdését s csak Mihalache ügyességének köszönhető, hogy ezt az indítványt visszavonták.

A kolozsvári Astra kezdeményezésére minden valószínűség szerint január 6-án nagy bankettet rendeznek Titulescu külügyminiszter tiszteletére.

Fransovic közlekedésügyi minisztert estőtörtök estére várják vissza Bukarestbe. Fransovici Londonban és Párisban tárgyalásokat folytatott a Románia és Jugoszlávia közötti Duna-híd megépítésével kapcsolatban.

sén a hadsereg tisztikarában, mert nem volt ereje ahhoz, hogy a nemzetsocialista párt fegyveres különítményeit lefegyverezze és feloszlassa.

A birodalmi hadseregben az a felfogás vált általánossá, hogy erre a kétségkívül nehéz feladatra csak Göring vállalkozhat a siker reményében.

Állatvédelem és embervédelem

Mit kérdez az angol állatvédő és mi ellen tiltakozik a jugoszláv állatbarát

Belgrád, december 20.

A londoni állatvédő egyesület elnöke levelet intézett a belgrádi állatvédő liga elnökéhez. Közölte vele, hogy Londonba érkezett hírek szerint

a jugoszláviából kiutasított magyarok hátrahagyott állatai nagyrészt éhen pusztulnak, vagy pedig kegyetlenül leölik őket. Kérdi a jugoszláviai elnök-

tól, vajjon mit tett az egyesület ezzel az ügygel kapcsolatban.

A jugoszláv liga elnöke elküldötte válaszáat Londonba. Kijelentette, hogy a kiutasítást végző hatóságok kijelentései szerint a Londonban elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak. A kiutasított magyarok hátrahagyott állatait nem bántalmazzák s nem éheztesítik.

Tomcsa Sándor:

Egy csoportkép margójára

A csoportkép nem diplomatakat ábrázol az egymásratalálás ritka pillanataiban, nem óceánrepülőket, amint a gép szárnyán összeülkezve villogtatják az amerikai fogtechnikát, nem is görbőket, ama határig meztelenül, melynek átélése már komolyan veszélyeztethetne egy üzletet, mint erkölcsi vállalkozást, — a csoportkép négy-öt fiatal hölgyet és ugyanannyi ifjú urat ábrázol, amint egy napsütötte terrasszon ülnek, állnak, hevernek, a műkedvelő fényképész izlése által kifecskendezett végtagokkal, a megörökítés tudatának megilletődött vonásaival, a gépbe nézve, vagy a fényképész felemelt ujjaira, vagy az érdekelt ellenkező nembelire, távol és idegenül tulajdonképpen lényüktől, a nyílvanosság részére, az örökkévalóság részére.

A kép azért vidám és gondtalan a Nap maroknyira zsugorította az árnyékokat, a fiatal testek kiparolása ott vibrál a levegőben, talán éppen most jöttek ki valamely folyóból vagy uszodából ezek az öt-hat fiatal hölgyek és ugyanannyi ifjú urak. Mert tudom, hogy ilyen esetben mindig fürdés után fényképeztünk, abban az időben, amikor még személyünket feltétlenül alkalmasnak, fontosnak és jelentékennynek tartottuk a sokszorosításra. Legalább — és abban az időben elsősorban még így — a fényképezőgép lencséjének és különböző vegyszereknek a segítségével.

A csoportkép egy társaságban vetődött fel, színe, egy retikül feneketlen mélységéből, mint az el-elakadó társalgás injekciója, mint valami lendítőerő, mint egy utolsó kétségbeesett kísérlet arra, hogy az együttlét, mégis a „vidám”, „remek” és „feszélyeztetlen” társalgással muladjék ki.

A csoportképet az egyik vendég-hölgy vette elő, látható, sőt kihangsúlyozott önzetlenséggel, emberbaráti érzésének rosszul palástolt fellobogásával, arcán azzal a bosszúsággal, hogy „a fene egye meg, még sem tudok rossz lenni és kárörvendő, hogy hagynám ezt a vacak teát az unalom botrányába fulladni”. És hogy készüldött neki, mint egy híres orvostanár, lassan, nagyképu mozdulatokkal.

— Gyerekek, csend! — mondta kicsit tulzotan és az egyik urat elküldte a retiküljéért. — Mutatok valamit — folytatta.

A házasszony bálisan, majdnem imádatlalt nézett a vendég-hölgyre, míg a többi meghívatat, különösen az urakat, szemrehányó, megvető pillantással sepepte végig.

— Nézzétek — mutatta fel a szóbanforgó csoportképet.

Hát nézték, kötelező mű-mohósággal és nem érdeklődött senki közelebből, részletesebb felvilágosítás után, mindenki tudta, hogy ez a fénykép egy jótékonyági akció, egy mentőexpedíció, egy kultureszelekedet, amikor is a lényeg a fontos, a cél, a tett és ezekben feloldódnak a részletek.

Mindegy, hogy mit ábrázol a fénykép, az a fontos, hogy elragódnak rajta még néhány percig s azzal le is telt a kötelező idő.

A fénykép később a házasszony kezébe került, ki az érdeklődés pusztaságával azt kérdezte, rámutatva a csoportképen álló, ülő és heverésző fiatalokra, hogy: — És mond, szívem, kik ezek?

— Ezek? — húzta fel szemöldökét a vendég-hölgy és az órára pillantott, hogy aszerint ossza be a magyarázatot — ezekkel voltam együtt a nyáron.

— Kedvesek — állapította meg valaki hátul.

— Ez itt — tette kisujját a vendég-hölgy az egyik alakra — mérnök: Laci. Remek pofa. Nagyszerűen uszik és kitűnően utánozza Chaplin menését. Mellette az a lány Eva, egy fogorvos lánya, négy nyelvet beszél, most megy Párisba, tegnap irt. Ez itt lent a lépesőn Cuci, aranyos csirkefogó, barna és gyönyörű lába van. A korlátlan Popper ül, erről az alakról tudok egy nagyszerű dolgot, majd juttassátok eszembe. Levelező és most vált el. Remek dolgot tudok róla, feltétlen juttassátok eszembe. Popper mögött...

És így vette sorra a csoportkép tagjait, néhány szóval megvilágítva mindegyiket, lehelle, tével meglebentve az ismeretlenség ritka fátylát, gyors vázlatokat dobva az erősen alkonyodó hangulatba.

Tessék kívágni! és eltenni!

11. sz. SZELVÉNY a B. L. decemberi regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 db decem-beri szelvény és 4 lej befizetése el-lenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 december havi kötetét. — A szel-vények és a 4 lej beszállíthatók Bu-karestben: a B. L. kiadóhivatalában (Calea Moşilor 59), vagy a főbizományos-nál „Cosmopolis”, Calea Griviței 10) Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában mindenhonnan: a helyi bizományos-nál. — Előfizetőknek nem kell a szel-vényeket gyűjteniök, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a köny-vet ugyanolyan uton kapják meg, mint az újságot.

Persze, tulajdonképpen nem érdekelt senki, de mindenki hálás volt és bólogatott.

És a magas, szőke ügyvédjelölt, tisztán csak ügybuzgóságból érdeklődött, egy, a háttérben álló urról, aki Popper és Cuci közt bizonyára kikerülte a vendég-hölgy figyelmét.

— Ez? — kérdezte a hölgy és a változatos-ság kedvéért most a mutatóját tette a fény-képre — ez — húzta bizonytalanra a hangját — ez... nem is tudom... valami Feri... Igen — emelte fel aztán a hangját — egyszer öz-szeesett az éhségtől...

És ezzel el is volt intézve a fénykép. A sző-ke ügyvédjelölt precizan azt mondta: „igen”, a vendég-hölgy boldogan felsikoltott: „Jezzus, már hat óra!” és a fénykép ott fektűt az asz-talon, egy aranyozott szélű tányérka mellett, Lacival, aki remek pofa, Évával, aki tegnap irt, Cucival, aki barna és gyönyörű lába van, Popperrel és a többivel és ezzel a „valami Fe-rivel”, akinek különös ismertető jele, hogy egyszer összeesett az éhségtől.

Oh bestia kor, melynek fiáról csak annyit lehet mondani, hogy az étlenség leverte a lá-báról!

És oh társadalom, oh társaság, melynek minden szava csak egy sablonos „igen” és hogy nem indít gyűjtést és nem indít hadjá-ratot, hanem veszi a kabátját és távozik.

Ez a Feri! Aki a fényképen szerényen a háttérben áll, nagy fekete szemek vannak és átszellemülten mosolyog.

És talán aznap evett utoljára.

— Szenvedő nőknél a természetes „Ferenc József” keserűvíz könnyű, erőlködés nélkül való belkiürülést idéz elő és ezáltal sok eset-ben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre.

Meskó ismét szerepelt a magyar képviselő- házban

Budapest, december 20.

A magyar képviselőház szerdai ülésén nyilaskeresztes vita fejlődött ki Meskó Zoltán és Magyar Pál között.

Az ülés megnyitása után egyébként Esztergályos János mentelmi jogának a felfüggesztését vitatták meg, majd szavaztak a javaslat felett. Az első szavazáson 17 a felfüggesztés mellett, 18 ellene foglalt állást. Az elnök megállapította a határozatképtelenséget, felfüggesztette az ülést, majd később új szavazást rendelt el amelynek során 36 szavazat esett a fel-függesztés mellett és 25 ellene.

Ezután került sor Meskó Zoltán felszó-lalására. Meskó Gál Jenő támada, aki az egyik megelőző gyűlésen állást foglalt a nyilaskeresztes mozgalom ellen s azt állította, hogy a nyilaskeresztesek igazat-nak. Magyar Pál közbeszólasokkal zavarta Meskót, mire az kifakadt:

— Hallgasson! Most én beszélek!

— Igen, de félrebeszél!

— Nem telik sok idő belé s ez lesz az általános hang Magyarországon!

Meskó azután simán fejezte be beszé-dét.

AZ ÉRELMESESEDÉS GYÓGYÍTÁSA ÉS KEZELÉSE

Irtá: DR. BUCSANYI GYULA e. n. tanácsos,
főorvos. — Ára 45 lej. — Kapható a Brassói
Lapok Könyvosztályában, Braşo

Mikor lesz vége?

Megjelent a hivatalos lapban a kisebbségi tanárok nyelvvizsgájáról szóló miniszteri rendelet

Bukarest, december 20

Ma a hivatalos lapban megjelent Angelescu közoktatásiügyi miniszter rendelete, mely a kisebbségi középiskolákban működő tanárok újabb vizsgáztatásáról, illetve nyugdíjazásáról intézkedik. A rendelet szövege a következő:

Tekintettel a középiskolai oktatásról szóló törvény 65-ik szakaszának 3-ik bekezdésére, melynek értelmében a középiskolai tantestület azon tagjai, akik nem ismerik az állam hivatalos nyelvét, hivatalból nyugdíjazandók;

tekintettel továbbá ugyanezen törvény 66-ik szakaszára, mely előírja, hogy január havában össze kell állítani azoknak a tanároknak a névsorát, a kikre a 65-ik szakasz vonatkozik, a következőket rendeljük el:

I. szakasz. A 66-ik szakaszban előírt kimutatások összeállítása végett a középiskolai oktatás ellenőrző szervei 1934 december hó folyamán mindazokban a kisebbségi iskolákban működő tanároknál vizsgálati jellegű látogatást tesznek, akiket 1934 augusztusában vizsgára nem köteleztek.

II. szakasz. Mindazoknak a tanároknak, akikről az ellenőrző szervek megállapítják, hogy a román nyelvet nem bírják kielégítő mértékben, 1935 január 9 és 15-ike között nyelvvizsgára kell állaniuk. A törvény 66-ik szakaszában jelzett kimutatások a vizsgai eredmények alapján állítandók össze.

III. szakasz. Azokat a tanárokat, a kik nem jelennek meg a vizsgán, vagy megjelenésük esetén nem érnek el kielégítő eredményt, a miniszterium hivatalból nyugdíjazza.

Jugoszlávia válaszuton

Jeftics kapott megbízást az új dél-szláv kormány megalakítására

Parlamenten kívüli pártcsoportokat s lehetőleg a szlovéneket és horvátokat is be kell vonnia kormánykoalíciójába — Párisban és Londonban attól tartanak, hogy a nagyszerb nacionalisták elgáncsolják Pál régensherceg és Jeftics légkörenyhítő vállalkozását

Belgrád, december 20

A jugoszláv kormányválság ügyében szerdán délelőtt szeszáción fordulat következett be: A régens tanács magához kérte a lemondott külügyminisztert, Jeftics Bogoljubot s megbízást adott neki koncentrációs kormány alakítására. Jeftics délután hozzá is látott feladathoz s megkezdte a tárgyalásait a számbajövő politikusokkal. Beavatottak úgy tudják, hogy a volt külügyminiszter az eddigi kormány fiatalabb elemiből, a földművelésszervezetek képviselőiből és egyes horvát politikusokból állítja össze kormányát. Lényegesebb irányváltásra nem lehet számítani.

Zsifkovics tábornok, az első parancsuralmi kormány volt elnöke, akit szintén sokat emlegettek az utóbbi időben új miniszterelnökként, jól értesültek szerint rokonszenvez Jeftics megbízásával, annyival is inkább, mert sógora Jefticsnek s ezen a révén benső kapcsolatuk fűzik őket egymáshoz.

Újabb részletek a kormányválság okairól

Jefticsnek és Kozicsnak az Uzunovics-kormányból való kilépését azokra a súlyos nézeteltérésekre vezetik vissza, amelyek még október végén támadták a kabinet kebelében s amelyek miatt Maximovics igazságügyminiszter már akkor lemondott. Ezek a nézeteltérések főként belpolitikai kérdésekre vonatkoztak, amelyekben Jeftics, Maximovics Srskics, Kozics és 125 képviselő támogatta. Amint már régebben rámutattunk, az Uzunovics-frakció azon a címen akarta őket elejteni, hogy nem tagjai a parlamentnek. A genfi vita előadta a vitaszályt, most azonban már nem lehetett megakadályozni kitörését. Egyes körökben hangoztatják, hogy Jeftics elégedetlen volt a kormánynak a genfi vita ideje alatt tett bizonyos belpolitikai intézkedéseivel is. (Nyilván a magyar állampolgárok tömeges kiutasításáról van szó, amely tudvalevőleg sokat ártott Genfben és a világközvéleményben a jugoszláv panasz ügyének s nagy mértékben megnehezítette Jeftics munkáját).

A szétpattanásig feszítette a hűrt a kormányközlemény, amelyet az utolsó minisztertanácsról adtak ki. A közlemény többek között azt mondta, hogy Jeftics köszönetet mondott a kormánynak azért a támogatásért, amelyet neki genfi tárgyalásai során nyújtott. Ezzel szemben a közlemény nem tartalmazott egy szó köszönetet sem Jeftics genfi tevékenységéért. Emiatt Jeftics hűtlenséggel vádolta a kormány Uzunovics-csal tartó többségét.

Tegnap délután Uzunovics miniszterelnök is kihallgatást kért a régens tanácsától s tekintettel Jeftics és Kozics távozására, betérjesszette egész kormánya lemondását. A régens tanács elfogadta a lemondást, felkérte azonban az Uzunovics-kormányt az ügyek továbbvitelére az új kormány megalakulásáig.

Harc Uzunovics és Jeftics hívei között

Pál herceg tegnap délután kihallgatáson fogadta Tomasicsot és Kumanudit, a szenátus, illetve a szkupstina elnökét, majd más vezető politikusokkal tanácskozott. Sztanojevics, a feloszlott régi pártokból álló parlamenten kívüli ellenzék ősz vezére, háromnegyed óra hosszat volt a régens tanácsnál. Audienciája politikai körökben nagy feltűnést keltett.

Bár a parlament vakációban van, a szkupstina folyosóján mégis sok képviselő gyűlt össze, akik hevesen vitatták a helyzetet. Uzunovics hívei azt hangoztatták, hogy csak közülük kerülhet ki az új kormány is, mert ők a parlamenti többség. Jeftics nem is tagja a parlamentnek, kormányt tehát nem alakíthat. Ezzel szemben Jeftics hívei utal-

tak a régens tanácsnak arra a nyilvánvaló törekvésére, hogy szélesebb koalíciós alapokra helyezze a kormányzást, ez pedig szükségessé teszi a parlamenten kívüli csoportok bevonását is.

A politikai körök és a közvélemény feszült izgalommal várják a kibontakozás fejleményeit.

Pál régensherceg egyébként betegsége ellenére egész éjszaka is tárgyalt a kormányválság megoldási módokról. Csak hajnalban tért pihenőre. Politikai körökben nagy feltűnést keltett az is, hogy a régens tanács szerdán délelőtti tanácskozási Korosetz-cel, a szlovén katolikus néppárt vezérével is, majd ebédre is vendégül látta.

A JUGOSZLÁV KORMÁNYVÁLSÁG
KÜLFÖLDI VISSZHANGJAI

Párisban a jugoszláv kormányválság s főleg annak okai meglehetősen nyugtalanítást és aggodalmat váltottak ki. A francia politikai körök hangulatát leginkább a Petit Parisien tükrözi vissza, amikor hangsúlyozza, hogy a kormányválság megoldásánál vigyázni kell, nehogy a

Vasárnap nyitva lesznek az üzletek

Bukarest, december 20.

A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségének közbenjárására a munkaügyi minisztérium a karácsonyi vásár előmozdítása érdekében országosan megengedte, hogy az üzletek vasárnap, december 23-án, a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény rendelkezéseitől eltérőleg egész nap nyitva lehessenek, ugyanúgy, mint hétköznap. Ennek ellenében karácsony harmadnapján, december 27-ikén, csütörtökön zárva maradnak.

Újabb kalapácsos gyilkosság történt Magyarországon

Országszerte keresik a bestiális gyilkost

Nagykanizsa, december 20.

Ma délelőtti vadállati kegyetlenséggel végrehajtott kalapácsos rablógyilkosság történt Keszthelyen. A borzalmas hűtény áldozata néhai Berez Gyula tanfelügyelő özvegye.

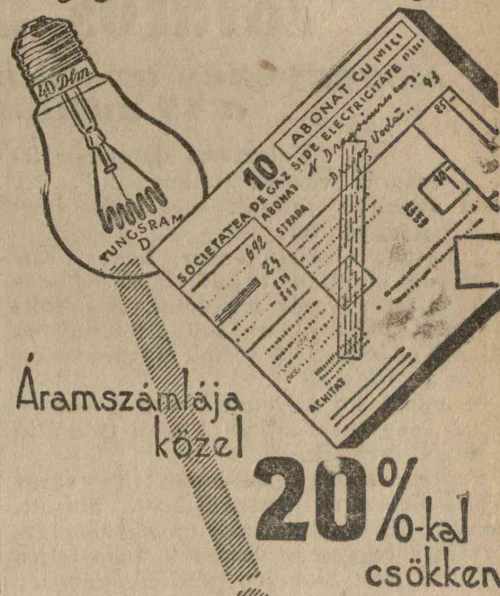
A gyilkosságot özvegy Berezue takarítójának kislánya fedezte fel, aki az iskolából hazamenet, betért az özvegy-

hez, hogy valamit segítsen. A lakásba azonban nem jutott be. Amikor a lépcsőn felért Berezue lakásának ajtajáig, a lakásból egy középtemetű férfi lépett ki és hangosan rákiáltott:

— Takarodj innen, ha jót akarsz!

A kislány rémülten hátrált az idegen elől, de nem haza ment, hanem betért a szomszédban lévő házba és ott beszá-

Tegyen olcsó fényt!



AZ ÚJ KÉTSZER TEKERCELT

IZZÓSZÁL RÉVÉN

TUNGSRAM D
DUPLÁSPIRALLAMPA DEKALUMEN SOROZATBAN

jugoszláv belpolitikai szempontok veszélyeztessék a nagy külpolitikai érdekeket.

Az angol sajtó is behatóan foglalkozik a belgrádi kormányválsággal. A Morning Post szerint az Uzunovics-kormány lemondása súlyos gondot okoz az angol kormánynak, mert a válság nem csupán Jugoszlávia belügye, hanem súlyos kihatásai lehetnek Európaszerte is. A válság megoldása főként azért nagy jelentőségű, mert a genfi ügygel kapcsolatban Uzunovicsot és Jefticsot a túlzó szerb nacionalisták hevesen támadták. Pál herceg viszont szeretné a szlovéneket és horvátokat is megnyerni a nemzeti koalíció számára. Kérdés persze, hogy ez sikerül-e? A Daily Herald úgy tudja, hogy Pál régensherceg olyan kormányt akar, amely belpolitikai vonatkozásban kibékülést hoz, a külpolitikában pedig a barátságos magatartás irányponalát tartja szem előtt. Jeftics ellenfelei erősek és nagyon elégedetlenek genfi szereplésével. Az a kérdés hogy a túlzó nagyszerb nacionalistákkal szemben Pál régensherceg és Jeftics tábora elég erős lesz-e?

A római lapok annak a meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy Uzunovics lemondása egyenes következménye a népszövetségi döntésnek. A Messenger szerint az az ütés, amely hazaérkezése után Jefticsot érte, valószínűleg azt jelenti, hogy Jugoszlávia kihúzza a kezét Franciaország kezéből. Ez a valószínűség pedig nem csupán a kisantant belügye, hanem nemzetközi szempontból is méltán kelt aggodalmat

molt különös találkozásáról a haragos bácsival. A szomszédok rosszat sejtettek és aggodalommal eltelve siettek át Berezuehez.

Az özvegyet a lakás egyik szobájában találták meg

véres fejével és átvágott torokkal. A szobában mindenütt irtózatos dulakodás nyomai mutatnak, hogy az idős ur nőt elkeseredett élet-halál harcot vívott végig az elvetemült támadóval, aki őt előbb kalapáccsal ütötte le, majd borotvával vagy rendkívül éles késsel a torokát is átvágta. Az ismeretlen gyilkos ezután felforgatta a lakást és a készpénzt magával vitte.

A keshelyi csendőrség azonnal megindította a nyomozást a borzalmas rablógyilkosság tettesének kézrekerítésére. Állítólag már olyan biztos nyomot sikerült találni, amelynek alapján a bestiális gyilkos elfogatása már csak órák kérdése.

Kerestetnek Erdély megyének székhelyein jó összeköttetésekkel és ismeretességgel rendelkező garanciaképes egének nagyon jól jövedelmező

megyei képviselői

átvételére Aianlatok Societate „A. A. V.”
Braşov, Hotel Coroana küldendők.

Szanálják Kolozsvár város zavaros pénzügyeit

Megegyezés az államkincstárral; utban a 15 millió kölcsön is

Kolozsvár, december 20
Kolozsvár városa „fellélegzett”. A csőd veszélye elmúlt feje felől. Leg-
alább is egyelőre.

Többször megirtuk már, hogy Kolozsvár ingatlanait különböző adósságok miatt árverés fenyegeti. A sokmillió kölcsönökön kívül tekintélyes állami adósságai is voltak a városnak.

De az államtól 36 millió lej követelése van a városnak, míg ezzel szemben csak 19 millió lejjel tartozik.

Peptea pénzügyi tanácsos a város képviselőletében Bukarestbe utazott, hogy a pénzügyminiszteriummal megtárgyalja az egyesség részleteit. Utja teljes sikerrel járt. Slavescu pénzügyminiszter az egyes miniszteriumokkal összeállított

ta Kolozsvár tartozásait, míg a pénzügyminiszter a számvétség könyveivel igazolta a város követeléseit.

Peptea tanácsos hazaérkezett Kolozsvárra és kijelentette, hogy nyolcvan százalékra sikerült a megegyezés, januárra tiszta pénzügyi helyzete lesz Kolozsvárnak az állammal szemben.

Ezenkívül a Mezőgazdasági Hitelintézet is tárgyalnak tízenöt millió, hszonöt év alatt, féléves részletekben fizetendő kölcsön ügyében. A Mezőgazdasági Hitelintézet megbízottai a napokban érkeznek Kolozsvárra, hogy megvizsgálják a biztosítékul szolgáló ingatlanokat.

Kolozsvár ezzel a kölcsönrel akarja rendezni sürgős adósságait.

Bécsi jelentés szerint:

Merényletet követtek el Hitler ellen, de Berlin cáfolja

Berlin, december 20.

Egy Bécsből keltezt távirati jelentés adott hírt arról, hogy Hitler birodalmi vezér és kancellár ellen — merényletet követtek el. A bécsi távirat szerint a merénylet Brückner nemzeti szocialista körzetvezér leánya, aki a Führert a szolgálati gépkocsik között megleste és közvetlen közelből rálőtt. A Führer állítólag könnyebben megsebesült, míg a merénylet

leányt a Hitler kíséretéhez tartozó náci agyonlőtték.

Ezzel a híradással kapcsolatban a német távirati iroda megállapítja, hogy a bécsi jelentés teljesen légből kapott koholmány, annál is inkább, mert Brückner körzetvezér leánya, az állítólagos merénylet mindössze — egy éves Brückner maga is csak ezelőtt két évvel nősült meg.

HA A PÉNZÜGYIGAZGATÓ JÓT AKAR...

Egész Szatmár didereg az új adókiivetéstől

Szatmár, december 20

Néhány nap múlva adókiivetés lesz Szatmáron.

Ujra megindul a gépezet, mely tekintet nélküli és legtöbbször úgy gázol át a kereskedőkön, iparosokon és a többi tisztelettől tántorgó adóalanyon, mint a villamos az eléje kerülő kőbor macskán.

Hiába ül benn a bizottságban a kereskedői kar vagy az iparos-szakcsoport kiküldöttje. Véleményét nem veszik figyelembe, nem hallgatnak rá és amikor a megfizethetetlen adót kirójják az adóalanyra, tévesen úgy hiszik, hogy az államnak tettek szolgálatot. Pedig rossz szolgálatot tettek, mert a téhen is csak egy bizonyos mennyiségű tejet tud adni, az olajmagnak is van egy határa, a melyen túl, hasztalanul sajtolják, nem ad többé olajat.

Mindezek most Szatmáron időszerűek, mint valaha. Örökös és állandó a panasz: az adókiivetési bizottságok gőzhengereként működése ellen. A pénzügyigazgató mérlegelve a panaszokat, a közeledő adókiivetésekre való tekintettel átiratot intézett az Ipartestülethez és felszólította a testületet, hogy ők ma-

része adta be feleleteit azokra a kérdésekre, amelyet a pénzügyigazgató átirata értelmében az előjáróság kérdezett a testület tagjaitól.

Az iparosság legnagyobb része a kérdőívre azt írta rá, hogy tekintettel szörnyű anyagi helyzetére, kéri, hogy engedjék el a jövő évi adóját.

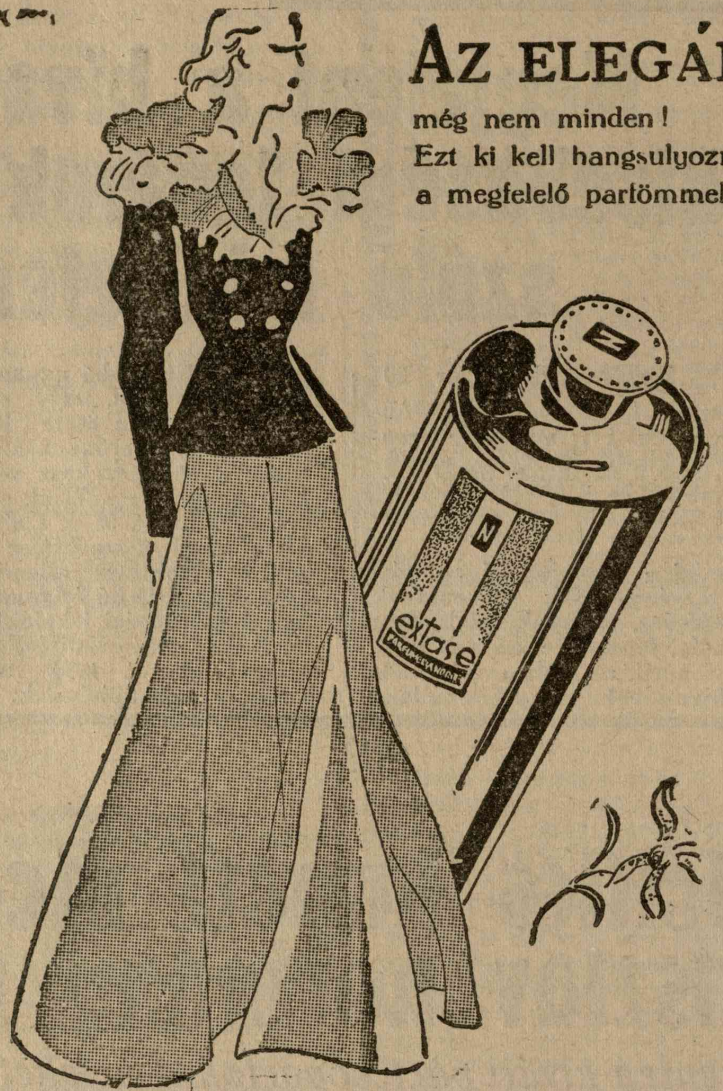
A jelentés alapján a gyűlésen megjelentek között hatalmas vita indult meg. Kerekes István alelnök kijelentette, hogy ez az osztályozás, amelyet most akarnak keresztülvinni, rossz és igazságtalan. Ez ellen állást kell foglalni, mert — mint ismeretes — az iparosság és a kereskedők eddig ugynevezett „patenta fixát” fizettek. Ez a rendszer tíz csoportba osztja az adózókat. Ha most, a pénzügyigazgató átirata értelmében a tíz csoport helyett három csoportba osztják az iparosokat, ennek az lesz az eredménye, hogy az adóját senkinek sem szállítják le, de egy sereg esetben felemelik azt.

A pénzügyigazgató tehát látszólag azt iparosoknak és a kereskedőknek akart kedvezni, azonban a látszat, mint minden esetben, most is csal. Mert ez a rendszer csak arra jó, hogy az eddigi tíz osztály helyett három csoportba sorozza az adózókat és azok, akik eddig a tizedik csoportban, a legkevesebbet fizetők csoportjában voltak, most a harmadik csoportba kerülnek, tehát több adót fizetnek, mint eddig, holott már a mostaniakat sem bírják.

A gyűlés határozatilag kimondotta, hogy az adózókön való segítségnek, a méltányosságnak nem ez a módja. Küldöttsegileg keresik fel a pénzügyigazgatót és arra kéri, hogy a hármas csoportban való osztályozás helyett, inkább hallgassa meg az adókiivető bizottságokba delegált testületi tagok véleményét és annak alapján kiméletesebben, könyörületesebben bányon az iparossággal és a kereskedőkkel.

A pénzügyigazgató lehet, hogy jó akart. Tehet, hogy jószándéku, azonban a mód, amelyet ajánlott, rossz, hibás és még nagyobb igazságtalanságok szülőanyja lehet.

(b.)



AZ ELEGÁNCIA

még nem minden!

Ezt ki kell hangsúlyozni a megfelelő parfümmel.

Tökéletes sikerrel nyújt Önnek ehhez segédkezet az EXTASE KÖLNIVIZ amely kitűnő minőségével és eredeti illatával rövid idő alatt az összes hasonló készítmények élére került.

extase

KÖLNIVIZ ÉS PARFÖM

NORTIER

Gyártja:

Megint a csendőr...

Csikszereda, december 20

Néhány heti szélcsend után megrendítő csendőri kegyetlenkedésekről tettek jelentést a csikszeredai magyarpárti irodán. Ágoston András 42 éves, 5 gyermekes csikdánfalvai gazda mutatta meg a testén a csendőrmunka irtóztató nyomait.

Tanukkal alátámasztott nyilatkozatában a következők állanak:

Gál József nevű szomszéd lakásába, a kívül évek óta ellenséges viszonyban él, éjjel ismeretlen tettesek behatoltak. Zsirt, szalonnát és több ezer lej értékű ruhaneműt vittek magukkal. Ő az az alkalmával nem is tartózkodott otthon. Ennek dacára egyik használaton kívül álló bakancsát Gál kapuja mellett találták a helyszíni nyomozást végző csendőrök. Tovább nem gondolkodtak. A betörés tényállásának és tettes kiderítéséhez elég volt ez a bizonyíték.

Rövid úton kézrekerítették. Hiába esküdzött égre-földre, hogy semmi köze sincs a betöréshez, hiába hivatkozott tanukra, nem használt semmit. A csendőrök állították, hogy ő a tettes és beismerő vallomást kell tennie.

Ez persze nem ment simán.

Lehúzták a csizmáját és addig ütöttek a talpát és más testrészeit, míg hajlandó volt mindent „beismerni”.

Miután a jegyzőkönyvet aláírta, elengedték. Nem tartották szükségesnek fogva tartani a meglehetősen körülmények között élő székely gazdát.

Másnap bevándorolt Csikszeredára. A magyar pártnál jegyzőkönyvelték az esetet, majd utasították, hogy sérelmeiről vétessen látleletet és az orvosi bizonyítvány birtokában, hivatalos hata-

lommal való visszaélés és súlyos testi-sértés címén jelentse fel a csendőröket.

Mindez dr. Pütnér Árpád csikszeredai ügyvéd útján meg is történt. A „kivallatott” gazda bünvádi feljelentésében hangsúlyozza, hogy a betörésre vonatkozó beismerő vallomását visszavonja. Állítja, hogy ahhoz semmi köze sincs. Azt a csendőrök verték ki belőle.

A kolozsvári tábla enyhé ítélete az aradi katonaszabadítási ügyben

Kolozsvár, december 20.

Másodszor tárgyalta szerdán délelőtt a kolozsvári ítélőtábla dr. Bodea Alexandru aradi kórházi főorvos katonaszabadítási pórének felbontási ügyét.

Bodet a törvényszék annak idején azzal vádolta, hogy hamis orvosi bizonyítványokat állított ki és ezzel tömeges katonaszabadítást segített elő, amíg — egyévi fegháza ítélt. Több volt katonai személyt és azokat akik a hamis bizonyítványokat felhasználták, kisebb-nagyobb büntetéssel sújtott.

Az ítélőtábla tanácsában az első tárgyaláson véleménykülönbség támadt. A felsőbb bíróságot kiegészítették és most ötös tanács tárgyalta az ügyet.

A tábla megváltoztatta a bíróság ítéletét: nem látta beigazoltnak a vádat, Bodea doktort mindössze két orvosi bizonyítvány hamisításának vétségében marasztalta el és ezért a törvényszék ítéletét megváltoztatva, három ezer lej pénzbüntetésre ítélt.

A két volt katonai vádottat felmentette a tábla, míg a többiek büntetését öt-öt napi fegháza szállította le.

A Patria szerint

Nagyváradról Belényesre helyezik át Biharmegye székhelyét

Kolozsvár, december 20.

Az a mozgalom, amely Biharmegye székhelyének Belényesre való áthelyezése érdekében indult, a Patria szerint, sikerrel kecsgett. A kolozsvári lap Belényesről keltezett cikkében azt írja, hogy a hadügyminisztérium 3 zászlóalj részére lakóházat építtet és költségvetésében 21 millió

lejt jegyzett elő erre a célra.

Az árlejtést december 21-én tartják meg a belényesi városházán és a kolozsvári hadtestparancsnokságon.

A Patria úgy vélekedik, hogy az építkezés kezdetét jelenti Belényes fejlesztésének és rövid időn belül a megyeszékhely áthelyezése is megtörténik.

Külpolitikai beszámolóiban

Laval megnyugtatta a kisantantot, hogy Rómában is szem előtt tartja érdekeiket

Egy angol lap szerint Franciaország és a Szovjetszövetség között titkos katonai szerződés jött létre Japán és Németország ellen

Páris, december 20.

A külügyminisztériumi költségvetés szenátusi vitájában Laval külügyminiszter nagy beszámolóbeszédet tartott, amelyben állást foglalt a nemzetközi politika valamennyi napirenden levő kérdésével szemben. Elsősorban a Saarüggyel foglalkozott, kijelentve, hogy a népszavazással kapcsolatos összes kérdéseket Franciaország ebben a tekintetben is megteszi kötelességét, de kívánság, hogy az ügy megtartsa nemzetközi jellegét.

Ezután Laval részletesen foglalkozott a jugoszláv-magyar ellentét ügyével. — Franciaország — mondta — természetesen jugoszlávia oldalán áll, mert ragaszkodik a jelenlegi határok fenntartásához.

— Jugoszlávia számára Genfben biztonatunk kellett a jogos erkölcsi elégtétel, — folytatta Laval —, A Tanács határozata megadta ezt Jugoszláviának.

A továbbiakban elismeréssel emlékezett meg a genfi olasz és angol megbízottak pártatlanságáról és erőfeszítéseiről, majd arról is, hogy a magyar kormány milyen méltóságteljesen tette magáévá a döntést. Leszögezte, hogy a genfi ülésnek eredményeivel kapcsolatos tárgyalások, valamint a francia-olasz megbeszélések sikerrel járnak. A Rómával folytatott tárgyalásokon nemcsak a francia-olasz viszony rendezésére, hanem a két ország általános politikájának összeegyeztetésére törekszik. Kijelentette, hogy bizalommal viseltetik Mussolini iránt, aki éppúgy hű akar maradni barátaihoz, mint ahogy Franciaország is kitart szövetségesei mellett. Magasabb síkra emelkedve azonban Francia- és Olaszország között nem állhatnak fenn megoldatlan kérdések, mert az olasz-francia megegyezéstől függ a közép- és kelet-európai rend fenntartása.

— Szorosán együtt kell haladnunk Olaszországgal a béke érdekében. Emlékeztetünk barátaink, a kisantant-államok megbízhatóságára bennünk. Franciaország barátai ugyanis megengedhetetlen. Eárni történjék is a francia-olasz tárgyalásokon, az teljesen összhangzásban lesz a kisantant érdekeivel is, amelyeket mindig tiszteletben tartunk.

Laval ezután külön is biztosította Jugoszláviát Franciaország barátságáról s egyben azt a reményét fejezte ki, hogy Jugoszlávia együtt fog működni a nemzetközi megértés és a szomszédsági jó viszony annyira szükséges művének a megalkotásában.

— A keleti egyezményre vonatkozó kezdeményezésünk, — mondta ezután a külügyminiszter — Kelet-európa békéjének érdekeit szolgálja. Ezen a téren teljes egyetértésben jártunk el a Szovjetszövetséggel, amelynek eddigi magatartása igazolja a vele való együttműködés politikáját. Legutóbb Genfben Litvinovval megállapítottuk, hogy a két állam közötti tárgyalásokban egyetértés mutatkozik minden kérdést illetően.

Ezután Laval teljes egészében felolvas-

ta a december 5-én aláírt francia-szovjet jegyzőkönyvet, majd hangoztatta, hogy Franciaország politikája világos és ellentmondás nélküli. A nemzetközi együttműködés terén hajlandó mindenkiel összefogni és ezért sohasem követ el olyasmit, ami Németországban azt a hitet ébresztelné, hogy el akarják szigetelni. Ha Németország meggyőződik erről és eszerint jár el, akkor a két nép szükséges összekülésének ügye nagyot halad előre. A közeljövőben Németországnak állást kell foglalnia és ki kell nyilatkoznia: részt akar-e venni a tervezett kollektív biztonsági szerződésekben? Alkalma nyílik Németországnak arra, hogy az együttműködésre vonatkozólag kifejezésre juttatott szándékait valóra váltsák.

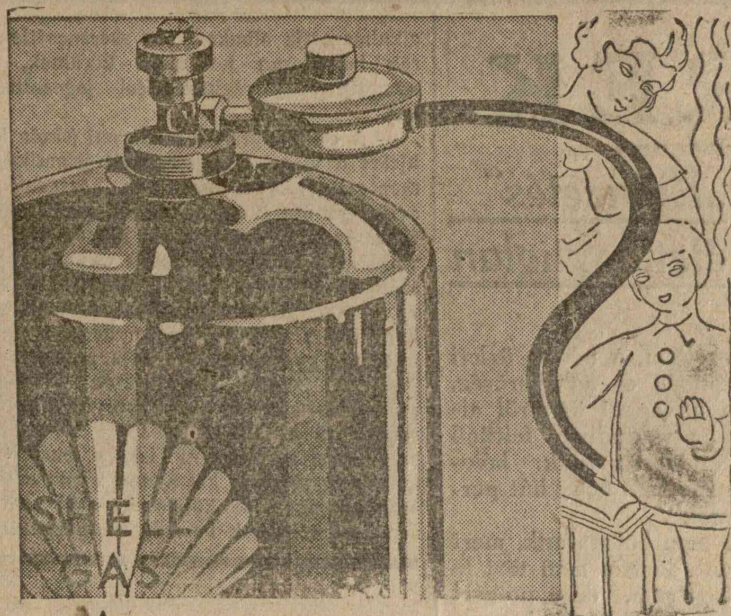
Laval ama meggyőződésének a hangoztatásával fejezte be a beszédét, hogy tartós békeművet csak az őszinte és hatékony nemzetközi együttműködésre lehet építeni.

Ugyanebben az ülésben foglalkozott a szenátus a haditengerészeti költségvetéssel is, amely az előadó szerint 3 milliárd frankot tesz ki. Ebből hadihajó építésre 887 milliót irányoztak elő. Pietri tengerészeti miniszter kijelentette, hogy a hajóépítési program évi részletét, 1 milliárd 200 millióról 900 millióra csökkentették, ami meglassította a hajóépítés ütemét. A washingtoni flottaegyezmény felmondásának kérdésével kapcsolatban a miniszter kijelentette, hogy Japán erre vonatkozó indítványához a francia kormány azért nem csatlakozott, mert nem akart kellemtelenkedni Angliának.

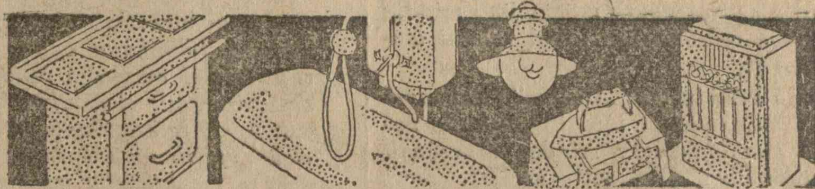
Titkos szerződés francia-orosz katonai együttműködésről?

A francia-orosz együttműködésnek az utóbbi időben annyit feszegetett problémájával kapcsolatban a londoni Star című lap szenzációs cikket közöl, amely szerint Laval és Litvinov november 22-ikén Genfben titkos katonai szerződést írt alá, amely öt évre szól és közös megállapodással további öt évre meghosszabbítható.

A lap nyilvánosságra is hozza a szerződést, amelynek első szakasza állítólag közös védelemről szól, megállapítva, hogy az aláíró hatalmak legvalószínűbb ellenfelei Németország és Japán. A harmadik és negyedik szakasz a két állam hadseregének legszorosabb együttműködését írja elő, különösen a műszaki és légi hadviselés terén. A Szovjetszövetség eszerint francia mérnökök irányításával francia rendszerű repülőgépek gyártását kezdi meg s Franciaország 400 harci kocsi (tankot) küld a Szovjetnek. A két vezérkar is együttműködik s e célból már ki is dolgozták a titkos értekezési kódexet. Az ötödik szakasz a háborús eshetőségekről szól. Ennek értelmében ha Japán megtámadja a Szovjetszövetséget, úgy Franciaország 4 milliárd frank értékű hadianyagot küld Oroszországnak minden további kérelem, vagy tanácskozás nélkül. Ennek ellenében



A „SHELLGAS” teljes biztonságot nyújt, mert teljesen ártalmatlan, nem robban és nem képez ártalmas gázokat.



A „Shellgas”-kemenye kevés helyet foglal el, és mindig üzemképes. A főzés gyorsan és fáradság nélkül végezhető el és a konyha mindig tükörfiszta.

A „Shellgas”-kályha rövid pár perc alatt fűti ki a legnagyobb szobát is. Kezelése a lehető legegyszerűbb és a helyiség levegője mindig tiszta.

A fürdőszobában, konyhában, mosókonyhában mindig bőven van meleg víz, ha „Shellgas” vizmelegítőt állítunk be. A vízmelegítő automatikusan és teljes üzembiztonsággal dolgozik, így teljesen veszélytelenek.

SHELLGAS

A „SHELLGAS” TARTÁLYOK ÁRÁNAK 250.— LEIRE VALÓ LESZÁLLÍTÁSA, A „SHELLGAS” HASZNÁLATÁT MEG GAZDASÁGOSABBÁ TETTE.
LIVRARI DE „SHELLGAS” SI DE APA- București: Col. Victoriei 51; Tel. 3.9951 Braşov: Şirul Inului, 23; Telefon 469
RATE LA MAGAZINE „SHELLGAS” Ploieşti: I.T.A.R. B-ca Comerc., Tel. 1938 Sibiu: I. Jikell, Reg. Mario 47; Tel. 5

német-francia háború esetén a Szovjet ugyancsak 4 milliárd frank értékben gabonát juttat Franciaországba. Csapatküldésről nincs szó, de a két hatalom később, ha Lengyelország végleg nyilatkozott a keleti paktum ügyében, még vizsgálat tárgyává teszi ezt a kérdést. Végül a felek kötelezettséget vállaltak arra, hogy Németországgal nem kötnek kétoldalú szerződést, ami azt jelenti, hogy a Németország és a Szovjetszövetség között 1922-ben létrejött rapallói szerződés, amely szintén katonai együtt-

működésre vonatkozott, nem kerülhet megújításra.

A Star szerint a december 10-ikén aláírt francia-orosz kereskedelmi egyezménynek is az a tulajdonképpeni célja, hogy utját vágja esetleges újabb német-orosz közeledésnek.

Azt persze, hogy az angol estílap leleplezése mennyiben felel meg a valóságnak, nehéz ellenőrizni. Különben valószínű, hogy Párisban is, Moszkvában is hivatalosan cáfolni fogják.

Asquini olasz miniszter budapesti látogatása

Budapest, december 20.

Asquini olasz korporációs miniszter és felesége szerdán megérkeztek Budapestre, hogy visszaadják Fabinyi magyar miniszter látogatását. Az állomáson Fabinyi és neje, a miniszterelnök képviselőjében Bárczy államtitkár és számos társadalmi előkelőség fogadta a vendégeket. Az olasz miniszter három napig marad Budapesten, mint a magyar kormány vendége.

Szerdán este Fabinyi miniszter adott vacsorát a vendégek tiszteletére.

Meggzűnt a magyarországi frontharcosok politikai pártja

Budapest, december 20.

A magyarországi frontharcos szövetség elnöke, Takács Tolpaly Lajos gróf, Sztranyavszky Sándor, az egységes párt elnökének társaságában kihallgatáson jelentkezett Gömbös miniszterelnök előtt s közölte, hogy a frontharcos szövetség, mint politikai alakulat megszűnik, illetve az egységes pártba olvad be. A frontharcosok ezzel a lépéssel annak kívánják bizonyítékát adni, hogy rendkívül elégedettek a jelenlegi kormányzással.

Tilos az árpa és zab kivitele

Bukarest, december 20.

A szerdán délelőtt tartott minisztertanácson aláírták azt a jegyzőkönyvet, amely szerint a kormány megtiltja az árpa és zab kivitelét. A tilalom azért vált szükségessé, hogy a belső fogyasztás és a vetőmagszükségletek biztosítva legyenek.

Nagy baj, ha a rendőrtisztnak rossz a füle

Arad, december 20.

Cerchez Emil aradi rendőrtiszt feljelentést tett az aradi magyar színház ellen. Feljelentése szerint a színház tagjai a „Victoria” című darab előadásán három ízben is használták ezt az irredenta kifejezést, hogy „nem, nem soha”, holott a szövegkönyv szerint ezt kellett volna mondaniok: „Nem, egyáltalában nem.”

A feljelentésre a sziguranca indította meg a vizsgálatot, ez a vizsgálat azonban nem igazolta a rendőrtiszt állítását s így az eljárást megszüntették.

A CUKORBETEG KOSZTJA
Irá: Dr. HORVAY LAJOS főorvos
Ára 78 lej
Kapható a BRASSÓLAPOK Könyvostályában

HIREK

„Előfizetés” életfogytiglan

A német üzleti szellem, a német üzleti alaposság, átgondoltság és tervszerűség, meghaladta valaha az angol üzletről alkotott fogalmat és ha valamilyen feltűnő kereskedelmi ötlettel találkozunk, bólogatunk és megállapítottuk, hogy hát persze, „ezek a németek”.

Egy idő óta már nem bólogatunk, mert bár az I. G. Farbenindustrie nem tört le és Krupp és Thiessen sem, de a polgári szolid kereskedelembe kezdünk Németországról leszokni. Nem megyünk el a lipcei vásárra, nem vásárolunk német könyvet.

A német nyomdaipart egyáltalán nem támogatjuk és ezért, ha néha belepillantunk egy-egy folyóiratba, lapba, könyvbe, ami a szögdrótok mögül jön: mindig találunk a felháborítón kívül valami csodálatosat is.

Itt van például az „Auslese” című nyolcadik évfolyamában járó folyóirat és napilapjait szemlélve, amely minden olvasónak nagy örömet szerzett azelőtt, mert tényleg végigvezetett a világ politikai, gazdasági, szellemi hadállásain, tárgyilagosan, akár a Manchester Guardian. A nagy német színváltás után megmaradt az „Auslese” címe, de ma már csak ilyen cikkeket találunk benne: „A lebilincselte Germánia”, „Asztrológia-szuggesztio”, — a zsidó Hanussen halálára emlékeztet, — vagy „A Weimari számoló kutya”, — ami Goethére emlékeztet.

Ami pedig a kiadó üzleti szelleméről tanuskodik:

A két éven felül történő előfizetést mérsékelt áron adja, így a folyóirat ára egy évre 444 lej és 24 lej portó, két évre 663 lej és 48 lej portó, három évre már csak 912 lej és 72 lej portó, amely leszállítást, ha folytatná a kiadó matematikai törvények szerint, egyszer csak megfordulna a dolog és az előfizetésért már a kiadó fizetne olvasójának. Nyilván ennek elkerülése céljából a táblázat legvégén oszlopa fölött a következő szöveg olvasható: „életfogytiglan”.

Az első pillanatban nem tudjuk, hogy talán végül is életfogytiglani börtönnel fenyegeti az előfizetőt a kiadó, de kiderül, hogy életfogytiglani előfizetésről van szó, ami nem tesz ki többet romániai olvasók számára, mint 3020 lej. A portóköltséget elengedi a kiadó — életfogytiglanra.

Hogy őszinte legyek, hirtelenjében nem látom át ennek az életfogytiglani előfizetésnek üzleti perspektíváját. Meginterjúvolom könyvkereskedőmet is, aki különben igen jó üzletember és mondhatom értelmes, sőt Németországban tanulta mesterségét, de az is csak rázza fejét és hol nevet, hol azt mondja: abszurdum...

En részéről nem óhajtom részemet kivenni ebből az életfogytiglaniból, nem óhajtok életem végéig a számoló kutyáról hallani, sem a lebilincselte Germániáról, amely talán már legközelebbi jövőben szomszédnője, a szép Marianne torkába harap. De nem is óhajtom remélni, hogy a számoló kutya uralma Európában életem végéig tart.

Másként lenne természetesen mindez, ha német állampolgár lennék, akkor megérteném a kérdéses folyóirat kiadójának intencióját. Mert ott bizonytalan volna az, hogy meddig élek. Hisz a kiadó kétségtelenül a szokásos belföldi rövidlejárati életre gondolt, amikor ezt az életfogytiglani előfizetést csinálta.

(—sz.)

Kaszál a nyelvvizsga. Zilahról jelentik: Ma megérkezett a zilahi városi villamosműhöz is az októberben tartott nyelvvizsgákra vonatkozó miniszteri döntés. Mint annak idején megtutuk, a villamosműről nemcsak a tisztviselőknek, hanem a pénzbeszedőknek, szerelőknek sőt az üzemi munkások egy részének is vizsgára kellett állni. A bizottság az üzemnél jórészt évtizedek óta dolgozó, idős emberekkel szemben eléggé emberséges elbánást tanúsított, ez azonban keveset használt, mert az eredmény a miniszteri átdolgozás után egyenesen lesújtó: pár kivétellel a villamosmű valamennyi kisebbségi

alkalmazottja elbukott s a szerencsétlen emberek hamarosan leváltásra kerülnek, minden nyugdíj, vagy végkielégítési jogosultság nélkül.

A csikbánkfalvai felekezeti iskola körül is kitért a vihar. Csikszederáról jelentik: Csikszentgyörgy és Csikbánkfalva községek hosszú évtizedek óta közös felekezeti iskolát tartanak fenn. Az iskolaépület a két község piacán, közvetlenül a határtelző patak csikbánkfalvai részén áll. Most ezt a körülményt, a közoktatási törvény magyarosításával, arra akarják felhasználni a tanfelügyelőség, hogy a csikszentgyörgyi gyermekeket eltiltsa a magyar nyelvű felekezeti iskola látogatásától. Idevonatkozó rendeletben 22 csikszentgyörgyi gyermekre parancsol rá a tanfelügyelőség, hogy azonnal hagyják el a felekezeti iskola padjait, mert Csikszentgyörgyön két állami iskola működik s azon községek tankötelesei, ahol van iskola, nem iratkozhatnak be más közigazgatási területen fekvő iskolába. A közoktatási törvény legújabb magyarosítása ellen illetékes helyen erőteljes lépésre készülnek az érdekelt szülők.

— Hajsza. Csikszederáról jelentik: Alsóikon szeptember elseje óta, amikor a csikszentsimoni felekezeti magyar iskola épületét csendőri segédlettel elvették és a csikszentszégit államellenes magatartás miatt bezárták, Todor László csikszentsimoni és csatószei római katolikus plébános került a támadások középpontjába. Több büntügyi eljárást is tettek ellene folyamatba. Most aztán újabb fordulat állott be ebben az áldatlan és elítélendő küzdelemben. Feljelentés ment a gyulafehérvári püspökséghez, hogy a plébános egészen nyíltan erkölcsellenes életmódot folytat. Gyors és erélyes vizsgáltnak kell tisztázni a helyzetet. Megállapítani a vádak alaptalanságát és azután azok ellen fordulni, akik ilyen eszközöket sem szégyelnek igénybe venni a felekezeti magyar iskolák elleni harcok során.

ABLAK

A modern kulturnépek hite és felfogása szerint a rabszolgaságat már legfeljebb csak a multat felidéző filmekben kísért. Ezzel szemben az igazság az, hogy Libiában és Abessziniában ma is több mint ötmillió rabszolga él és a rabszolgakereskedelemtől utja vezet, ma is naponta több hajórakomány „élő árut” visznek át. Csaknem ugyanolyan körülmények között, mint annak idején, amikor még nem cirkáltak a nagyhatalmak fegyveres hajói a Vörös tengeren. Ma lépten-nyomon felbukkan egy-egy kisebb cirkáló, ágyúval felszerelt gőzös és hirtelen rajtaütéssel vizsgálja felül a gyanús külsejű teherhajókat. De ez az óvintézkedés sem bizonyult elegendőnek. A rabszolgahajó vezetői ugyanis idejekorán észreveszik a jól felismerhető cirkálókat és a menekülés kedvéért lemondva a haszonról, elsüllyeszti az élő árut. Ez nem rémregény és nem filmfantázia. Köveket kötnék a megkötözött rabszolgák nyakába és a hajó parkányján át a tengerbe dobják őket. A cirkáló rendőrsége üres hajót talál.

GRETA GARBÓ OTTHAGYJA A FILMET



Hirek szerint Greta Garbó, a világírú filmszínés, meglegezte Hollywood film-paradicsomát és áttért a komolyabb műfajú színjátszásra. A „közönség kedvence” állítólag a stockholmi nagy zeneiskolát bérelte ki és alakította át modern színházzá, hogy ott régi vágyát megvalósíthassa.

A marosvásárhelyi áradási pör a tábla előtt. Marosvásárhelyről jelentik: Még a háboru előtti években rendkívül sok panasz hangzott el a partmenti birtokosok részéről a Maros évenként megújuló áradásai miatt. Végül a magyar földművelésügyi minisztérium a panaszok hatására kiutalt 100 ezer koronát Marosvásárhely városára részére, hogy hozassa rendbe, illetve szabályozza a Maros partját. Az 1914-ben kiutalt 100.000 koronából azonban a város nem használta fel a part-szabályozási munkálatokra csak 55 ezer koronát, 45 ezer korona a bankban hevert s így a háboru után elértéktelenedett. A nem szabályozott részekben tovább pusztított a folyton megismétlődő áradás s a partmenti birtokosok ezt a város hibájának tudták be, mert nem használta fel idején az erre a célra kiutalt pénzt. Ezen az alapon 1925-ben Ritz Károly marosvásárhelyi lakos, akinek szintén a Maros-parton van birtoka, kártérítési pert indított a város ellen. Ritz a Maros által okozott károkért 853 ezer lej kártérítésre perelte a várost s periratában adatokkal igyekezett bizonyítani, hogy megfelelő gondoskodás esetén a partmenti birtokosokat meg lehetett volna kímélni az évenként megismétlődő károktól. A per évekig elhúzódott, a különböző igazolási eljárás és szakértői jelentések meghallgatása miatt, míg végül tárgyalásra került a marosvásárhelyi törvényszéken. A bíróság elfogadta Ritz Károly érvelését és kimondta, hogy a város felelősséggel tartozik az okozott károkért és elmarasztalta Marosvásárhely városát 418 ezer lej kártérítésben, valamint 150 ezer lej perköltség megfizetésében. A város a táblához fellebbezett az ítélet ellen, amely ma tárgyalta az ügyet, az ítélet kimondását azonban későbbi időpontra tűzte ki.

(*) Rózsavölgyi, Bárd és Nádor-féle karácsonyi albumok á 180 lejért kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában.

A csikszederai magyar párt jogvédő irodája és az ügyvédi kamara. Csikszederáról jelentik: A csikszederai ügyvédi kamara rendes évi közgyűlésén dr. Debu, dr. Teju és dr. Dancu ügyvédek azt sémeltették, hogy a magyar párt csikszederai jogvédő irodája zugirászatot foglalkozik. Véleményük szerint halomszámba gyártja a jogi természetű ügydarabokat s ezzel az ügyvédek számból elvonja a jövedelmet. Kérdik az elnököt, mit szándékozik tenni ezirányban. Dr. Abraham elnök határozottan leszögezi, hogy nincs tudomása a panaszban felhozott sérelmekről. Tudomása szerint a magyar pártnak választott ügyészei vannak, akik a kamarának is tagjai s így azokon keresztül készíthetethet jogi természetű okiratokat. Ettől függetlenül a felvetett formában nem veheti tudomásul a dolgot. Tegyenek bizonyítékokkal alátámasztott feljelentést s esetében haladéktalanul eljár a kérdésben. A felszólaló nemzeti-parasztpárti és liberális pártállású ügyvédek kijelentették, hogy nem akarnak politizálni. Nem ezért hozták a kérdést a kamara elé, hanem tisztán kenyérkereseti szempontból szeretnék tisztázni az ügyet. E magyarázat ellenére az az általános vélemény, hogy az ellentétes pártállású ügyvédeknek az faj, hogy a magyar párt irodája révén elég szoros együttműködést tart fenn a megye lakosságával.

A hadianyaggyarak nem türik a pacifista filmeket. Londonból jelentik: Walter Winchell előkelő newyorki újságíró több lapban közölt leleplezéseiben azt állítja, hogy az amerikai hadianyaggyarak ujabban nyomást gyakorolnak a nagy filmvállalatokra s filmszínházakra, hogy ne mutassák be azokat a filmeket, amelyek a „halál-nagykereskedők” üzelméről rántják le a leplet. Ilyen befolyásoknak tulajdonítható, hogy levették a műsorról „Az elnök eltűnik” című megrendítő filmet, amely számos vezető pacifista kijelentése szerint a legsújtóbb ítélet, amelyet valaha a „halálkereskedők” felett mondtak. Winchell szerint a Dupont de Nemours-lőszergyár összeköttetésben áll a Paramount-filmvállalattal, amelyet a film visszavonására kényszerített.

A csendőrsőrnő meghalt egy ismeretlen asszony. Felsővisóról jelentik: A Felsővisóhoz közel levő Konyha község csendőrsőrnője meghalt egy ismeretlen asszony. Az asszonyt a radnai rendőrség tartóztatta le, de arra való tekintettel, hogy semmiféle igazoló irás nem volt nála, pontos személyazonosságát nem lehetett megállapítani. Bemondása szerint máramaros-megyei és azért tolonc uton akarták Máramaros-szigetre kísérni. Utközben azonban a konyhai csendőrsőrnő meghalt, anélkül, hogy sikerült volna kitért megállapítani. A vizsgálat megindult.

Szerelmi bánatában felkötötte magát. Csikszederáról jelentik: Nikos Ernő 24 éves csikmadarasi fiatalembert hozzátartozói az egyik gazdasági épület gerendájára felkötve találták. Már nem volt élet benne. Az ügyben bevezetett csendőrségi vizsgálat megállapította, hogy kétségtelen öngyilkosság történt. A szerencsétlen végül fiatalembert hosszabb idő óta eredménytelenül udvarolt a falu egyik leányának. Elföltött bánatában nyúlt a halálhozó kötél után.



—IDŐJÁRÁSJELEN—
TÉS. A budapesti időjárás kutató intézet jelentése szerint mérsékelt légáramlás, helyenként eső, a hegyek között havas eső várható. A hőmérséklet tovább csökken.

— Halálos játék. Élesdi tudósítónk jelentette: Halálos kimenetelű kamasz-verekeedés történt a napokban Élesden. Az inasiskolából kitűnő tanoncok, rendes szokásukhoz híven, hazafelmenet veszekedni, majd verekedni kezdtek. Jacob József, özvegy anyjának egyetlen fia, a gyermekek vad játékában nem akart részt venni. Társai ezért közrefogták, kezénél, lábánál fogva felemelték, a levegőben himbálni kezdték, majd a tréfának induló játékban annyira belemelegedtek, hogy a szerencsétlen gyermekek teljes erejükkel földhöz vágták és nagynehezen feltápáskodó áldozatukat még alaposan elverték. A fiu anyja tudomást szerzett a történetről és bejött a szomszédos Pestes községből, hogy súlyosan bántalmazott gyermekét hazavigye. Jacob József már utközben heves fájdalomról panaszkodott, később rosszul lett és összeesett. Állapota harmadnapra aggasztóan rosszra fordult. Orvost hívtak, aki belső vérzést állapított meg. A gyermek rövidesen meghalt. Az élesdi rendőrség a történet után az inasiskola növendékeit letartóztatta és valamennyit az őrsre kísért. Vállaltuk még folyik.

— Két különös baleset Kolozsvárt. Tudósítónk jelenti: Kolozsvárt a málladozó régi házak gyakran veszélyeztetik a járókelők testi épségét. László Károly fiatalembert a főtéri Gilóvits és Papszt útlet előtt állott, amikor közvetlenül mellette több kiló súlyú kő zuhant a gyalogjáróra. A második emeletről levált terméskő szorította és könnyebben megsebesítette a fiatalembert, aki könnyen áldozata is lehetett volna az esetnek, ha egyetlen lépéssel arrább, a kődarab esésvonalában állott volna. — Kerényi Dezső a Royal-mozgó előtt érte baleset. A mozgóképet nézegette, mikor leszakadt és rázuhant a falra erősített reklámtábla. Súlyos orr- és száj-sérülését egyik közeli orvos kötözte be. Kerényi László értesítést indít a mozi ellen.

LEMONDOTT A SAAR-VIDÉK NEMZETKÖZI RENDŐRSÉGÉNEK VEZETŐJE

(Saarbrücken) Hemsley miniszteri tanácsos a Saar-vidéki nemzetközi rendőrség vezetője a Justice-botrány miatt levonta a konzekvenciákat és lemondott állásáról. Knox népszerűségi főbiztos a lemondást elfogadta és Hemsley tanácsos helyébe egy angol őrnagyot nevezett ki a rendőrség élére.

(*) Ilyés Gyula: Oroszország. Uti jegyzetek. A költő most szeptemberben érkezett vissza két hónapos szovjetországi tanulmányutjáról. E könyvében a mai Oroszországról ad izgalmas, érdekes, naplószerű vallomást. Ilyés könyve nem agitáció, hanem a közvetlen tapasztalat objektív műve. A 240 oldalas és 33 oldal mű nyomásos képmelléklettel ellátott könyv ára füve 87 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-ut. 56—58. az udvarban.

(*) Milliós nyereség Oena-Mureşuliban. A clujai Kereskedelmi Hitelintézet Oena-Mureşul-i képviselője Benyovits Sándor eladásában a 289661 számú pótsorsjegyre egy egész milliót nyert a mai napon megtartott húzásokon. Ezt a hatalmas összeget 200 lej befektetésével nyerte a szerencsés sorsjegytulajdonos dacára annak, hogy az illetőnek csak 1/4 sorsjegye volt, mégis az egész milliót nyerte. A pótsorsjegyre eső nyereség az új rendszert szerinti osztalaton kerül kifizetésre akkor ha a fősorsjegyre csak töredéket képez. A szerencse úgy látszik állandóan kitért az eddéli főúrsító-helyek, a Kereskedelmi Hitelintézet és a Banca Ilescu mellett.

★ Gyallay Domokos: Vaskenyér. A Franklin új ifjúsági könyvsorozatának kiemelkedő kötete Gyallay Domokos könyve, amely az ifjúsági irodalomnak ugynevezett „klasszikusai” közé sorozható. A hazaszeretést és a munka regénye. Erdély hősi korába, Rákóczi szabadságharcát megelőző évekbe vezeti olvasóit a Torockó bányászainak életét varázsolja eléjük. Gyallay Domokos lelkesítő szép regénye, amelyet Szigeti Imre rajzai díszítenek, kedves könyve lesz a magyar ifjúságnak. Kötetű kiadásában, díszes kötésben 120 lej a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-ut. 56—58., az udvarban.

Előfizetőink figyelmébe!

Mindazon előfizetőinknek, akik nem helyi pénzbeszedő útján szoktak fizetni és előfizetésük elsőjén lejár, a mai napon postautalványt küldtünk ki. Nagyvárunk és a többi előfizetőinket, sziveskedjenek ezen postautalvány felhasználásával az előfizetés megújítására szolgáló összeget mielőbb átutalni, nehogy ennek hiányában — lapunk folytatatlaga küldésében megszakítás álljon elő.

Megindul a harc a Rivierán Monte Carlo és az új francia játékkaszinók között

Megszüntették a kaszinói belépődíjakat, felfüggesztették a rulettben a zéró uralmát
Megkezdődött a Riviera nagy szezonja

Monte Carlo, december 20

Itt az őrök tavasz országában, ahol a természet mindig elsikkasztja a telet — alig mult el az ős, alig seprték el a lehullott faleveleket, alig hullott néhány esősepp. A Riviera virágoskertjei már új színekben pompáznak. Itt a szezon. Az angol hercegi pár esküvője után a Calaisból érkező vonatok ontják a küdös Londonból a napsugaras tavaszba menekülő angolokat. Az angol prosperitás már a szezon kezdetén érezteti itt is hatását. Sok év után talán ismét „békébeli” rivierai szezon lesz.

Fel is készült sok reménnyel erre az időnyara a Riviera. Pedig a világrkrisis a Rivierát sem kerülte el. Sőt. Itt a Rivierának egy külön válsága is van, amely elkeseredett, kétségbeesett harcban nyilvánul meg a Riviera fűrdőhelyei között a hegemoniáért. Ebben az évben kapták meg először ugyanis a francia kaszinók a rulett és trente és quarante játékszámára a francia kormány engedélyét, mert amíg hetven éven keresztül Monte Carlo ebben monopoliumot élvezett, az idén már Mentonban, Nizzában, Juan les Pinsben, Cannesban, mindenütt megindultak a kis fehér elefántcsontgolyók, felállították a rulettnek nevezett hűdőkereket, a croupierek készen várják a zöld asztaloknál az ideérkező jámbor idegent.

A NAGY VERSENY

Hadat üzentek a Riviera francia kaszinói Monte Carlonak, megindult az elkeseredett küzdelem a hegemoniáért, minden elképzelhető trükkkel, ötletekkel, csalétekkel.

Vajon melyik lesz a győztes? Vajon sikerül az új konkurrensnek megtépázni a rulett birodalmának hetvenéves „reputációját”? Monte Carlo helyzete kétségtelenül előnyösebb, hadállásai nehezen bevezethetők! Monte Carlo „állam az államban”, a monacói herceg még szuverenitásának árnyékában mindent megtehet — viszont a francia kaszinóknak is kell tartaniuk a francia kormány házárdjalekora vonatkozó törvényeit és rendeleteit. És hogy Monte Carlo megvédje hegemoniáját — nem is riad vissza semmiféle olyan eszközök alkalmazásától sem, amelyek a francia kaszinókkal szembeni előnyeit és fölényeit kiaknázhatják.

Alkalmazkodni az adott helyzethez! — ez lett a jelszó a kaszinó berkeiben. Megszüntették tehát a belépődíjakat a kaszinó termeibe. Szabad a bemenet mindenkinek, korhatáron felül — foglalkozásra, nemre, nemzetiségre, rangra való tekintet nélkül. Bárki

felülhet Fortuna istenasszony szekerére, szerencsét könnyen kipróbálhatja — minden formalitás nélkül. Bemehetnek már a kaszinóba maguk a monacóiak is. Rájött ugyanis a kaszinó igazgatósága arra, hogy amióta a szomszédos fűrdőhelyeken rulettet játszanak — odahordják szorgalmasan obulusaikat a derék monacóiak. Szabaddá tették nekik hát az utat — a meggazdagodás felé. Hatmillió frank évi jövedelme volt a montecarlói kaszinónak a belépődíjakból, — még a múlt évben is — egy tollvonással le kellett mondani azonban erről a jelentős jövedelemről.

NINCS TÖBBÉ ZÉRÓ!

Óriási plakátokon, napi hivatalos kommunikéban hirdetik ezenkívül a még jobban vonzó montecarlói privilégiumot: „Ha zéró nélkül akar játszani rulettet, jöjjön Monte Carloba!” Ez különösen az ezer és ezer szisztémásnak vonzó csalétek, ámbar egyelőre csak délután és este egy-egy órára függesztik fel a zéró hatalmát, de így is óriási előnyt jelent a „pari chance”-okon küzdő szisztémásoknak. Ha e sorok között olvasunk, könnyen megértjük, hogy a zéró további, végleges felfüggesztése most képezi „étude” tárgyát — ami azt jelenti, hogy ha a konkurrencia tovább hatalmaskodik, véglegesen lekerül a zéró a rulettkerék tengelyéről. Természetesen ugyan csak felfüggesztik ezidőre a trente és quarante játéknál az „un après” adóját is. Utban va-

gyunk tehát Monte Carloban — megvalósítani minden játékos álmát — zéró nélkül játszani a rulettet! Ha egyelőre még csak kóstolót kapnak belőle „csalhatatlan szisztémájukkal” boldogulni akaró játékosok, zárójelben megjósolhatom, hogy tovább is remélhetnek...

Mindezek az intézkedések persze, amint a konkurrencia mutatja, kimerítik a „tisztességtelen verseny” tényálladékát. A francia kaszinók ugyanis kötött helyzetben vannak. Hasonló intézkedéseket nem tehetnek, nyomorítják őket súlyos adók, hisz a belépőjegyek árának és nyereségüknek 70—80%-át államj és városi adóban be kell szolgáltatni — nagyon szigorú ellenőrzés mellett.

Talán ép ezeknek az intézkedéseknek az eredménye az, hogy a kaszinó belső képe alig változott. A nivó szállt csak lejjebb, az emberek ma is ott tolonganak a zöld asztalok körül, mint akár évekkkel ezelőtt. Hol vannak azonban azok a rulettasztalok, amelyekre maximális tétet tettek fel, amelyeken száz frank volt a minimális tét? Ötfrankos minimummal játszik minden rulettasztal még a salons privében is, a maximumot jelző kis táblákat pedig elsodorta az asztalok fölül a világvilág mindent felforgató tájfuna. Ötfrankos zsetonokat sepernek be — ezresek helyett — a croupierek, de a lapátok és zsetonok kísérteties zenéje épugy zug ma is, mint évekkkel ezelőtt...

Dolgoznak az új kaszinók

Az új kaszinók sem maradnak tétlenek. A Menton-Beach dolgozik, erőlködik, a legügyesebb attrakciókkal igyekszik magához vonzani a közönséget. Nagyon nehéz. Nem elég tőkeerős ahhoz, hogy fel bírja venni a versenyt a reklámokra milliókat költő, a közönségnek még többet nyújtó más nagy kaszinókkal. Nizzában megnyitott már a Jetée Promenade és a Casino Municipal. A napokban nyílik meg a harmadik kaszinó — a Palais de la Méditerranée, melyet a múlt évi tüzeset óta most renováltak és adnak át „rendeltetésszerűen”. Francia névvel, francia vezetőséggel, nizzai személyzettel — de montecarlói tőkével, és dirigálással új társaság alakult ennek kiaknázására.

Ha volna ugyanis még játékos, aki a sok „előny” dacára nem Monte Carloba jönne, a montecarlóiak gondoskodnak arról is, hogy ennek a kaszinónak a retortáin keresztül is

hozzájuk szűrődjön be minden pénz. Ötmillió frankot költöttek a kaszinó renoválására. Amit csak a modern technika — vonzó, tökéleteset, szépet nyújtani tud; amit csak izlés, kényelem, luxus elképzel — minden be van oda építve. Hatalmas kártyatermei tengerre nyílnak. „Salons de la mer” — hasonló még nem volt a kaszinók történelmében. Ragyogás, fény, pompa éttermeiben, tánctermeiben. Már csak játékos kell... a keret olyan, hogy itt élvezet a pénzt még „elveszteni” is.

Ebredezik Cannes is, a maga nagyszerűségében, csendjében, pompájában. Megszokott királyi vendégeinek érkezése már jelezte van. Itt talán másodrangú szerepet játszik a „jeux” Cannes arisztokratikus nyugalma még a rivierai fűrdőhelyek gyilkos konkurrenciája sem tudja tempójából kizökkenteni.

Igy indul meg az ezerkilencszázharminctós szezon a Rivierán. (—vaj)

December 23-tól — január 9-ig

50 százalékkal olcsóbban lehet távirati jókívánságot küldeni

Bukarest, december 20

A telefon és távirat vezérigazgatóság 261584—934 sz. rendelet alapján az ország területén december 23-tól 1935. január 9-ig bezárólag ünnepi üdvözléteket tartalmazó táviratokat 50 százalékkal engedménnyel továbbítanak a hivatalok. Egyetlen feltétel, hogy a táviratok semmi más közleményt, csupán ünnepi, illetve újévi jókívánságokat tartalmazzanak.

Gyilkosság — vagy öngyilkosság?

Kolozsvár, december 20.

A sebészeti klinikára súlyosan sérült fiatalembert szállítottak be a mentők: Epure Jonel 21 éves villanyszerelő lakásán szívmegállást szenvedett, a kés azonban megcsuszott a bordákon és a szív nem sérült meg.

A klinikán az orvosi vizsgálat szénázócsis eredménnyel végződött: megállapították, hogy olyan a seb természete, hogy idegen kéztől származik a szúrás.

A rendőrség most abban az irányban indította meg a nyomozást, hogy nem gyilkossági kísérletről vagy verekezés közben szerzett sebesülésről van-e szó? Azt is meg akarják állapítani, hogy a villanyszerelő hozzátartozói miért tették rejtélyessé az ügyet azzal, hogy azt mondták: öngyilkos lett a fiatalember.

SZOVJETUTAZÁSI IRODA NYILT MEG BUKARESTBEN

(Bukarest) Az ipari és kereskedelmi minisztériumban ülést tartott a Szovjettel való gazdasági kapcsolatok tanulmányozására kiküldött bizottság. Elhatározták, hogy a román érdekeket képviselő és állami felügyelet alatt működő magántársaság alapszabályainak a kidolgozásával a Banca Națională és a Banca Comercială egy-egy igazgatóját bízzák meg. A Szovjet egyébként a Calea Victoriei „Inturist” néven utazási irodát nyitott.

HAROMEZER ÜRES LAKÁS BUKARESTBEN

(Bukarest) Az igazságügyminisztérium kimutatást közöl a romániai lakásviszonyokról. Eszerint jelenleg Bukarestben 3 ezer lakás áll üresen a tulajdonosokat pedig mintegy 100 millió lejre kitevő károsodás érte a lakások iránti kereslet nagymértékű csökkenése folytán. A kimutatás másik értékes adata az, hogy Romániában az utóbbi években 14 milliárd lejt fektettek építkezésekre.

ÁBEL AMERIKÁBAN

72

REGENY

Írta: TAMASI ARON

Ez a hirtelen találmányom szeget ütött a fejébe, mert érdeklődve tekintett rám: — S a zsidók számára hogyan kell? — kérdezte.

Ebből már tudtam, hogy az illető láthatatlanok zsidók, de hogy ne maradjak csebben, így szóltam:

— A zsidók után ugy, hogy különösen a piros karikák legyenek tiszták.

— Miért éppen a piros karikák?

— Azért, mert úgy gondolom, hogy a pirossal nyer az ember.

Egyszerre nagy győzelmet arattam, mert Csapóki elnevette magát, ami olyan ritka volt pedig, mint a karikák között a fehér.

— Maga kicsoda ember? — kérdezte.

— Én csak ilyen falusi iskolás — mondtam.

— De a származása szerint?

— Erre én is elnevettem magamat.

— A székekről hallotta-e? — kérdeztem.

— Helyben vagyunk! — Sbredd fel Csapóki, mire én csak ennyit mondtam:

— Helyben s tíz dollár a fizetés.

A következő pillantásban már felmárkolt a karikákból egy marokkal s olyan repitést végzett, hogy gyönyörűség volt nézni. En mégsem ijedtem meg tőle, hanem azt mondtam szeliden, hogy takarítás előtt nem árt néha ilyeneket csinálni. Erre egy hamutartót is a földhöz vágott hirtelen s azután úgy kifutott, hogy döngött a ház, amely fából volt, hogy

annál jobban döngeni tudjon. Nem csináltam nagy dolgot az ő szaladásából, mert ilyen rövid idő alatt is elég kóstolót nyertem ahhoz, hogy kezdjem ismereni. Inkább széjjelnéztem, hogy mivel és miképpen tudnám elkezdni a munkát. Először a karikákat szedtem mindenütt össze s azokat szépen sorjába raktam: a pirosakat az egyik heverő ládikába és a sárgákat a másikba. Azután a hamutartókból mind kiöntöttem a mocskot, az egyik sarokba. Künn a gangon egy nagy kefeseprűt is találtam s miután az asztalokat egymás hegyibe raktam, azzal a seprűvel munkához láttam. Már az egyik termet kisépitem volt, amikor Csapóki visszajött. Ahogy meglátta, amti végeztem, elfelejtett mindent és azt mondta:

— Na ugy, lássa-e!

Egy kis csebben vizet hozot be s az ajtó mellé tette. A cseber tetejére valami gépezetet csavart rá, majd behozott egy rudat is, melynek a végén, mintegy két arasznyi hosszán s gazdagon, puhaforású s vastag spárgaszálak fityegtek, akár egy seprűnyélén a seprű. Ezt belémártotta a cseberbe s aztán csorgó vizen kilecsentette a deszka-padról s ott előre s vissza, ameddig csak a két karjától kitélt, huzogatni kezdte. Amikor már jódarab helyet felnyalatott ezzel a spárga-seprűvel, akkor visszavitte a cse-

berhez s a gépezet segítségével kisajtolta belőle a mocskos levet, hogy most már a padlón maradt vizet jól fel lehessen itatni vele.

— Látt-e, hogyan kell csinálni? — kérdezte akkor.

— Láttam, — feleltem neki.

Ugy kívánta, hogy előtte vigyem végbe az első próbát. Meg volt elégedve az ügyességemmel s ott hagyott egyedül. Jól és rendesen ment a munka s elég gyorsan is, mert tizenkettőre mind a két termet tisztába tettem. Akkor lementem a konyhába és jelentettem neki az eredményt, mire elküldött a boltba, hogy ecetet hozzak és prézlit. Amikor ezt is megjártam, akkor cigarettáért küldött el, ami az előbb nem jutott volt eszébe. A cigarettá után konyhára fogott, hogy ott segítségire legyek a feleségének. Szombat lévén, különösen nagyban ment az ebédfőzés, mert tizenheten is jelentkeztek volt ebédelő zsidók, akik félkettőkor jövegetni is kezdtek. De amilyen arányban azok jöttek, Csapóki gazdának is éppen olyan arányban kezdett elmenni az esze. A felesége ugyanis a tálatást végezte, én a tányérszaporítás miatt a mosogatást, Csapóki pedig az étkek felhordását. Valahányszor egy-egy új porció miatt visszatért, mindig hibát kapott valamiben, mert nagyon sietett és nagyon szeleburdi volt. Olyan pontosan és hiba nélkül akart a zsidók kedvébe járni, mintha nemcsak a vagyoni gyarapodása, hanem a lelke üdvössége is azoktól függött volna. Az asszony már ugy reszkett minden visszatérése alkalmával, hogy megsajnáljam.

— Ne féljen, jól megy itt minden — próbáltam vigasztalni, de éppen jókor,

mert Csapóki úgy jött, mint a viharból egy nagy csunya madár. Szerencsétlenül esünkre éppen akkor törölgettem egy lapos tányért, amire szüksége lett volna. Hamar kikapta a kezemből s egy a földhöz vágta, hogy darabokra törjön s még sokkal fehérebb lett a darabjaiban, mint amilyen egészbenvéve volt.

— No, ez meg van mosva örökre! — mondtam csodálkozva, de ezegyszer jó volt, hogy nem voltam tányér magam is, mert az amerikai szemétdombra kerültem volna.

— Ilyenkor nem szabad semmit szólni, — tanított az asszony, amikor utratottuk valahogy Csapókit. Meg is fogadtam a tanácsát, mert többet ételhordás közben sohasem szóltam, bárha kérdeztek is.

Délután sem kellett azon busulnom, hogy hiába vesztegettem a napot, mert adott Csapóki munkát eleget. Hat órakor már olyan fáradt voltam, hogy a rozoga tábori ágy nagy áldás lett a számomra. Ugy egy félóraig elgondolkoztam heverészttem s azután pedig elrendelkeztem, ahogy lehetett. Utána elévettem a könyveimet s művelődni kezdtem, ahogy az nekem szokásom volt. Közben a gazdám is megjelent, hadd lássa talán, mivel töltöm az időt. Amikor megpillantotta, hogy könyvekkel bibelődöm, nagyon elcsodálkozott s az kérdezte, hogy mi a célom azzal a tudománnyal, amit könyvekből nyerek? Mielőtt feleltem volna neki, szépen és illedelmesen leültettem nálam, azután pedig így szóltam:

— Az éhes ember eszik és a szomjas iszik s mivel én se éhes nem vagyok, se pedig szomjas, azért tanulok.

(Molvt. közl.)

Nagysomkut:

Emberek, intézmények, örömök, gondok, pletykák, harcok és arcok a csendes Kővárvidéken

Kezdjük talán ott, hogy: mit jelent az egy más városbelinek, hogy eljusson Nagysomkutra, illetve mit jelent egy nagysomkutinak, hogy elutazzék mondjuk Szatmárra? Mert ez egyáltalában nem olyan egyszerű, mint ahogy az ember elképzelte. Hogy mondjuk: felül az ember a vonatra és a gőzparipa gyorsan berepíti a kívánt helyre. Dehogy kérem. Ez a nagysomkuti gőzparipa, valójában egy ócska kávédaráló, amely naponta mindössze egyszer közlekedik, akkor is olyan lassussal, hogy egy jó futó könnyen lepipálhatja.

Mert a vonat, az elindul Nagysomkutról reggel fél három órakor. Csodálatos, de pontosan ezt az órát választották ki a menetrendet összeállító urak, akik valószínűleg sohasem jártak még ezen a vidéken és nem is igen van szándékuk erre felé jönni. Tehát indul reggel fél háromkor. És Szatmárra ér reggel nyolc óra néhány perckor. Öt óra hát a menetidő. Öt teljes óra, ami annál lassabban mulik, minél gyengébben pöfög a kávédaráló mozdonya és minél több helyen áll meg, hogy megnézzék: tényleg nem utazik senki. Mert az aztán biztos, hogy aki csak teheti, elkerüli ezt a kényszerutat.

Vissza csak este nyolc órára érkezik a vonat. Tehát ez is reménytelen eset.

Egyetlen szerencse, hogy van autóbusszjárat és ez mégiscsak tekintettel van az utasokra. Hiszen alapszámba véve azok számára készült és azokból is él. A vonat ugyalszik nem. Mert annak ellenére, hogy hetenként mindössze egy-két szerencsétlen ember kényszerül igénybe venni a vasutat, az mégis jár, pöfög, dohog fáradhatatlanul.

Szegény Kővárvidék, amely annakidején önálló megye volt, külön törvényhatósággal, közigazgatással, élénk forgalommal, kereskedelemmel, iparral, ma olyan kihalt eltemetett csendes. Nem követnek el semmi törvényellenesít itt az emberek, mert félnek a büntetéstől. Félnék, hogy Isten őriz, beviszik őket a csendőrök, vagy jegyet küld értük a törvényszék és akkor vonaton kell bemenniük a városba. S ez maga nagyobb büntetés, mint pár napi fogház.

Egyébként lehet, hogy valaki meglátta ennek a vasuti közlekedésnek ezt az egyetlen célszerűségét és elrettentő példaképpen készítette ilyenformán a menetrendet.

S el kell ismerni: ennek a célnak pomposan meg is felel.

Csak éppen utazni nem lehet rajta.

Érthetetlen, de mégis így van:

Nagysomkuton nincs egyetértés a magyarok másvallású tagjai között. Azaz, hogy a tagok között még lenne, csak a papok között nincs. Ez különben ismerős téma már az olvasók előtt. Rámutattunk már arra a harcra, amely Szilágyi Károly református lelkész és Radics István katolikus pap között folyik.

A harc egyáltalában nem egyenlő eszöközzel vívódik. Szilágyi Károly lelkész megértéssel, kultúrával és oktatással akarja megdönteni a harcot, Radics István gyűlölködéssel.

Szilágyi Károly vasárnapi iskolát tart fenn, IKE csoportot (Ifjúsági Keresztény Egyesületet) alakított, Nőszövetségük is van, kulturelőadásokat is rendeznek.

Ezzel szemben Radics István is rendez. Rendez csendőrségi felvonulást a reformátusok ünnepélyein, rendez irredentamiséket, feljelentésekkel körítve a reformátusok, illetve a magyarok ellen.

Mert ő maga szerbnek, illetve horvát-nak vallja magát.

Amikor az őz folyamán a reformátusok műkedvelő előadásra a Hamupipókéjt játszották, váratlanul megjelent a csendőrség és követelte, hogy szüntessék be az előadást. Feljelentés érkezett hozzájuk, hogy itt irredenta propaganda folyik. Mint kiderült, a csendőrséget Radics István lármázta fel.

Allítólag azért akart bosszút állni, mert a reformátusok kulturelőadásaira, vasárnapi iskolájába néhány katolikus is eljárt.

A feljelentés eredetileg a szolgabíróhoz ment. Pop Stefanhoz, aki — dicséretére legyen mondva — nem adott hitelt ennek a vádaskodásnak, elhívatta Szilágyi Károly lelkész és elébe tárta a dolgokat.

Egyben kijelentette, hogy maga sem hisz a rosszhiszemű mesének és éppen ezért még vizsgálat sem lett a dologból. Sőt, hogy dokumentálja a jóakarátát, amikor Makkai Sándor püspök látogatását várták a nagysomkuti reformátusok, a szolgabíró maga utazott ki a püspök fogadtatására Kővárhosszúfaluba, üdvözölte a vendég-küldöttséget és végigkísérte őket egész kővárvidéki útjukon.

Hiszen nem is gördít senki akadályt a református kultur-propaganda elé itt, nemzeti különbség nélkül elmennek az emberek egy-egy ismeretterjesztő előadásra, csak a katolikus pap látja sérelemnek, hogy a magyarok, akármilyen vallásuk is legyenek, összetartanak.

Vasárnap délután — amikor éppen Nagysomkuton jártunk — ifjúsági konferencia volt. Az előadásokat Szilágyi Károly lelkész lakásában tartják, amely állandóan rendelkezésére áll a hívőknek. Egyik szobában például ping-pong terem van, másik szobában tizenöt-husz kisgyermekkel foglalkoznak és tanítják őket.

A harmadik szobában Szilágyi Károlyné, a lelkész felesége és a református Nőszövetség elnöke harapnivalókat készít a közönségnek, cukrot a gyermekeknek. A délutáni előadást Nagy Béla református ifjúsági utazó titkár — aki erre a célra utazott le Kolozsvárról — tartja. Az előadás tartalma: A magyar ifjúság aktuális problémái. 2. Milyen az ifjúság helyzete ma? 3. Milyennek kellene lennie? 4. Mit kell tenni ennek elérésére? A kérdésekre maga az előadó adja meg a választ, de beleszólhat abba bármelyik hallgató is.

Ugyancsak délután játék-órák vannak a gyermekek számára. Felekezeti különbség nélkül küldik el a szülők gyermekeit ezekre a játék-órákra, hiszen csak tanulhatnak, csak jót és magyar érzést tanulhatnak ottan.

Az IKE-nek Alföldy György az elnöke. Tettrekész magyar ember, aki egész napokat ül a kaptafánál, hogy mindennapi kenyerét megkereshesse és ami szabad ideje marad, azt a magyar kultúrának áldozza.

Egyébként tervezik a reformátusok egy Kulturház felállítását, amely körülbelül tizenötezer lejbe kerülne, de remény van rá, hogy ennyit sikerül is az odmanyokból összegyűjteni. Hiszen háromszáz tagja van a református egyházközségnek és máris ajánlottak fel a kulturházhöz követ, cserepet, építőanyagot, munkát.

Ez főleg azért lenne fontos, mert a kulturház nem nyilvános hely, tehát az idevonatkozó miniszteri rendelet alapján bármikor lehet kulturelőadásokat tartani benne, míg most egyelőre minden előadáshoz külön engedélyt kell kérni Kolozsvárról és bizony ez az engedély vagy csak nagyon késve, vagy egyáltalában nem érkezik meg.

De tervezik még egy szövetkezet felállítását is, amelyre már nagyon nagy szükség lenne és amely minden kétséget kizáróan meg is élne itten.

Szeretnék még a reformátusok, hogy a szatmári Magyar Párt kicsit több gondot fordítana rájuk.

Annak idején, amikor Radics részéről sérelem érte őket, a Magyar Párthoz fordultak elégtételért.

Válasz még azóta sem érkezett. Pedig már eltelt jó néhány hónap.

Jó lenne pedig egy kis együttműködés, jó lenne, ha egy-egy kiküldöttet kaphatnának Szatmárról, hiszen idegen embert szívesebben is hallgat a közönség, meg aztán a nagysomkutiak lassan ki is fogytak.

Most örülnek, mert alkalmuk van a Magyar Pártnak szolgálatot tenni. Nemrégiben körlevelet kaptak a párttól, melyben azt kérdik, hogy nem nyerhetne-e elhelyezkedést Nagysomkuton néhány fiatal magyar orvos?

S most éppen kedvező alkalom nyílt, hiszen röviddel ezelőtt költözött el a községből két orvos, remélik, hogy sikerül helyükbe két magyart hozni.

Igy élnek, harcolnak, dolgoznak, próbálkoznak a nagysomkuti reformátusmagyarok, akiket — minden fondorkodás ellenére — egyaránt pártolnak a katolikusok, zsidók, sőt a románok is.

Egyesületi élet mindenütt

Kicsi város Somkut, nincs benne semmi szórakozás, nincs színház, nincs mármózi sem, csak az egyesületi élet hozza még össze a embereket. Régen még jártak az Urikaszínba, ma már oda se mennek. De vannak teák, előadások, így például

A KATOLIKUS NŐEGYLET, amelynek Boesánzy Mártonné az elnöke, igen gyakran rendez teákat műsoros, táncos előadásokat. Gyönyörű bevételük van.

A ROMÁN NŐEGYLET Olsavszky Gyuláné elnöke alatt, szintén eredményesen működik.

A WIZO Gránát Ernőék lakásán tartja tea-délutánjait szép sikerrel.

A ZSIDÓ NŐEGYLET elnöknője dr. Blumenfeld Dezső ügyvéd felesége, aki szintén mindent megtesz, hogy fellendítse az egyesületi életet.



Szilágyi Károlyné, a Nőszövetség lelkes elnöknője.

Sportélet sehohsem

Nagysomkut környéke, dombos-hegyes vidék. Gyönyörű vidék. És még sincs itt sport sehohsem. Nagyszerű síterep van, senki sem használja. Nagyszerű kiránduló helyek, csak éppen nem látogatják egyiket sem.

Van a községnek egy hatalmas parkja közvetlen a régi gimnázium épülete mellett terület el. Fenyőfás, hatalmas térség. Dudva nő benne, elhanyagolt, gondozatlan. Pedig milyen ragyogóan fel lehetne használni. Parkosítani kellene, korcsolyapályát lehetne önteni rája téli-re, nyárára ligetet. De pusztába kiáltott itt a szó, senki sem törődik vele. Kár. Nagy kár. S ezt érzik a nagysomkutiak is, csak éppen azt nem tudják, hogy hova forduljanak, kinek panaszkodjanak, kítől kérjenek.

Hitközségi harc mindenütt

Oh. ettől még Nagysomkut sem mentes. A hitközségi harc ide is eljutott, itt is rombol, ahelyett, hogy építene.

Természetesen az ortodox zsidók két pártjának harcáról van szó. Ugyanis az ugynevezett chaszideusok magukhoz ragadták a hatalmat. És ezek — ab ellenpárt véleménye szerint — egyáltalában nem törődtek a hitközség dolgaival, külön imaházuk van, e közös vagyont nem gyarapítják, hanem elhanyagolják.

Igy aztán az elmúlt heti közgyűlésen az ellenzék lemondásra akarta kényszeríteni a jelenlegi vezetőséget.

Ennek a felszólításnak előkészületei természetesen nem maradtak titokban. A jelenlegi elnök: Mózes Márton is tudomást szerzett róla. S taktikával dolgozott. A közgyűlést elhúzta a hivatalos

dolgokkal, úgyhogy az ellenzék felszólására már-már nem is kerülhetett sor. S még mielőtt sor kerülhetett volna, megjelent a csendőrség, amely maga az elnök vezényeltetett ki. A közgyűlést a karhatalom szétzavarta. Nem éppen kesztyűs kézzel, úgyhogy még sebesülések is történtek.

Ilyen a hitközségi élet Nagysomkuton. Mint ahogy ilyen szinte egész Erdélyben.

Dicséret a kivételnek.

Bankok, orvosok, ügyvédek, iparosok és munkásság...

Négy bank van Nagysomkuton: A Kővárvidéki Takarékpénztár (Chiorul). A Kereskedelmi Bank, a Népbank és a Chiorana. Állanak. Éppen csak, hogy vegetálnak abból, amit a konverzió behoz. Az pedig édes-keves.

Hat orvos van Nagysomkuton: dr. Weintraub Henrik, dr. Grosz Miklós, dr. Löwy Miklós, dr. Gál Sándor, dr. Takács Sándor, az állami kórház főorvosa és Róth Bernát állatorvos. A kórházban hat ügy van, rend van és tisztaság. Orvosa csak egy van: maga az igazgató, dr. Takács.

Ügyvéd hét van: dr. Blumenfeld Dezső, dr. Kálmán Henrik dr. Gellért Márton, dr. Jakab Menyhért, dr. Pop Sever, dr. Tibil Gustav, dr. Pop Cornél. Itt volt még dr. Pasa Péter ügyvéd is, akit röviddel ezelőtt kineveztek Bukarestbe, a külügyminisztérium ügyvédjének.

A járásbírószágon — ennyi maradt meg az önálló törvényhatóságból — tyukperket tárgyalnak. Semmi esemény, semmi nagyobb ügy.

Az iparosság küzködik. Egyre kevesebben vannak, illetve egyre kevesebben élnek meg az iparból.

A munkásság, földművesek nagyobb-része román. Tengődnek. Küzdenek az étellel.

Vajon miért?

... beszélnek azt, hogy a villanytársulat már nem sokáig működhet Nagysomkuton, nem futja a pénzből. Pedig nagy szükség van rá és így is, hogy csak este-től éjfélig van áram és szegény rádiózók vagy csak ebben az időben hallgathatják a rádiót vagy régi szerkezetű, külön-telepes gépekkel foghatják az éter hullámait.

... hagyták abba a járdaépítést éppen felemunkánál, pedig ebben a kővárvidéki sárban igen üdvös lenne, ha befejeznék?

... függesztették fel állásából Sigma-rianu adóperceptort? Igaz lenne, hogy visszaéléseket követett el a kisüstösök számára szükséges deklarációknál és tizenöt lej bélyegpénz helyett fejenként kétszázötven lej szedett? Legutóbb éppen Pop Stefan jelenlegi képviselőtől is, aminek eredménye aztán a felfüggesztés lett?



Püspöki látogatás Nagysomkuton. Balról a negyedik Makkai Sándor püspök. A többiek: Vársárhelyi János püspökhelyettes, Kádár Géza generális direktor, Kovács László esperes, dr. Bene Ferenc egyházközségi főgondnok, dr. Illés Gyula és Mester Mihály egyházi előadó tanácsosok, dr. Pop Stefan szolgabíró, Szilágyi Károly református lelkész, az egyházközség presbiterei és néhány nőszövetségi tag

Holnap:

Lássuk Fogarast

K Ö Z G A Z D A S Á G

A kisiparosok és ipar- testületi tagok figyelmébe

A brassói ipartestület elnökségének és
előjáróságának általános érdeklő
közleménye

II.

3. Kontárügyekben. Minden iparosnak első-
rendű érdeke, de erkölcsi kötelessége is, hogy
engedély nélkül dolgozó és képesítéshez kö-
tött mesterséget üző minden egyént kontár-
kodás miatt azonnal jelentsen fel.

A kontárrok elleni eljárásról szükséges tudni
a kontárkodó nevét, lakhelyét, valamint a
munkát adó nevét és lakhelyét.

Ezek birtokában az illető szakosztály két
megnevezett tagjával az ipartestületnél, vagy
a Munkakamaránál kell jelentkezni, ahol egy,
a rendőrséghez szóló átirattal a rendőrköz-
vetőnél kell jelentkezni, aki egy rendőrtisztet
ad a küldöttség mellé. Ez a rendőrhatalmási
közeg a kiküldötttel kiszáll a helyszínre és
a munkálatokat leállítja, majd a kerületi rend-
őrkirendeltségen felveszi a kihágási jegyző-
könyvet. Minden esetben szükséges, hogy az
iparos kiküldöttet is aláírja a jegyzőkönyvet.
Ezt a jegyzőkönyvet a rendőrség hivatalból
megküldi a munkabírósnak a büntetési el-
járás végett. A büntetés 300—12.000 lejig ter-
jedhet.

Sürgős esetekben az egyes iparosok is el-
járhatnak hasonló módon szakosztályi kiki-
rúdtok nélkül. Másik, hatásosabb eljárás eset-
ben ha a feljelentő pontos adatokkal felsze-
relt feljelentést tesz (munkaadó neve, lakhelye,
munka minősége, értéke, munkát végző neve,
lakhelye) az ipartestület hivatala vesz fel
jegyzőkönyvet s megküldi a pénzügyi, beteg-
ségügyi és egészségügyi hivataloknak, vala-
mint a munkabírósnak is. Ezen eljárás ki-
vétel nélkül eredményes.

4. Egészségügyi és tűzbiztosítási ügyek. Kér-
jük tagjainkat, hogy műhelyeikben, lakásaik-
ban, házaikban tegyenek meg minden intézke-
dést arra, hogy az egészségügyi, tűzbiztonsági
rendelkezőknek mindenben megfelelhessenek.
E kérdéssel kapcsolatosan egyfelől az egész-
ségügyi és tűzbiztonsági hatóságok, másfelől
a munkakamara közögesi kezdik meg a napok-
ban az ellenőrzéseket és indokolt esetekben
súlyos büntetéseket szabnak ki, amelyekkel ha-
tálytalanítani nem fog módunkban állni.

Uj műhely vagy üzlet nyitásánál és költöz-
kés esetén a műhely vagy üzlet egészség-
ügyi vizsga alá tartozik, miért megszerezendő
az „autorizácia de funcționare”. Ennek elmu-
lasztása szintén büntetéssel jár.

5. Tanonc-ügyek. Az 1884 évi XVII. t. c. 61.
pontja értelmében minden munkaadó köteles
tanulóival tanoncszerződést kötni. A tanonc-
szerződés csak iparhatóság előtt köthető. A
tanoncszerződéshez szükséges okmányok: 1.
iskolai bizonyítvány legalább 4 elemi osztály-
ról, 2. keresztlevele, 3. nyugta 30 lejről a be-
tegségélyező pénztáráról, 4. orvosi bizonyítvány
a betegségélyező orvosától, melyhez szükséges
nyomtatványt az ipartestület ad és a 290
lej dologi díj az ipartestület pénztárához.

Tanoncszerződés kötése alkalmával az ipar-
hatóság (ipartestület, vagy főszolgabírói hiva-
tal) előtt jelen kell legyen a munkaadó és a
tanonc apja vagy anyja, vagy törvényes
gyámja és a tanonc is.

Az ipartestület 1932 évi rendes közgyűlése
jegyzőkönyvében megállapított és a miniszter-
tium által jóváhagyott tanoncidő a következő:
4 évnél hosszabb időre szerződöttni nem le-
het, 3 évre is köthető szerződés azokkal,
akik 4—6 elemi osztállyal bírnak és még nem
16 évesek; 2 évre is köthető azokkal, akik 16
évet betöltöttek vagy 4 középiskolai képzet-
séggel bírnak; 1 és fél évre is köthető azokkal,
akik 16 évesnél idősebbek és felsőiskolai éret-
tségivel bírnak. Ennél rövidebb időre csak jól
megindokolt esetben az ipartestület elnökségé-
hez benyújtott kérés alapján köthető tanonc-
szerződés.

14 éves életkor betöltése és legalább 4 elemi
osztály elvégzése feltétlenül szükséges. E
tekintetben a törvény semminemű kivételt nem
ad. Tanoncoknak évi 15 napi pihenő szabad-
ság jár a törvényes ünnepnapokon kívül.

Minden tanonc köteles a tanonciskolák elő-
adásait látogatni. Ez alól felmentést csak az
iskolai hatóságok adhatnak. Beiratkozás alól
azonban felmentés nincs.

A gondos és pontos iskolalátogatás feltétle-
nül szükséges, miért is minden munkaadó kö-
teles tanoncainak kellő időt adni, hogy meg-
tisztálkodva és rendesen jelenhessenek meg az
előadásokon, mert minden esetben minden mu-
lasztásért a munkaadót vonják felelősségre,
még pedig büntetés terhe alatt. Egyes előadási
napokról fel lehet mentetni a tanulót, de csak
akkor, ha az ok miatt és csak az iskolai igazgató-
tőle előzetes bejelentés által.

A bukaresti bankok megint kezdenek kölcsonőket folyósítani

Egyelőre csak korlátozott mértékben és elsőrangú teleknek — A Banca
Naționala felemeli a bankok visszleszámitolási keretét, ha azok le-
szállítják a kihelyezési kamatlábat

Bukarest, december 20

A konverzió alá eső adások első rész-
letfizetésének eredményei alapján gaz-
dasági körökben valamelyes optimiz-
mus uralkodik a hitelélet feltámasztá-
sának lehetősége tekintetében. Azóta
megjelent az igazságügyminiszterium
kimutatása az óvatolt váltókról, ame-
lyek száma rendkívül jelentős vissza-
esést mutat és ezt bizonyos fenntartás-
sal, ugyancsak a hitelfeltételek megja-
vulására magyarázzák, habár ennek
oka nem utolsó sorban az, hogy a kon-
verziós hatánapra való tekintettel a
Banca Naționala felfüggesztette a bir-
tokában levő rengeteg mezőgazdasági
váltó óvatoltatását.

A hitelélet újraindításával kapcsolat-
ban a Banca Naționala több ízben is
összehívta a bukaresti bankok vezetőit
és közölte velük, hogy hajlandó feladni
a bizonytalan helyzet miatt eddig tanu-

sított tartózkodó magatartását, ha ugyan-
akkor a magánbankok is megkezdik fo-
kozatosan a hitelügyleteket. Ezt olyan
formában képzelel el a jegybank, hogy
felemeli a visszleszámitolási keretét a
vele dolgozó bankoknak és így azok is
kiterjeszthetik a kölcsönfolyósításokat.
Ennek az a feltétele azonban, hogy a
bankok szigorúan a Banca Naționala
által előírt feltételek szerint válogassák
meg a visszleszámitolásra betérjeszten-
dő váltóanyagot, vagyis csak olyan vál-
tókat fogadjanak el, amelyek a legszi-
gorúbb értelemben vett kereskedelmi
jelleggel bírnak és bármikor könnyen
likvidálhatók, azaz behajthatók. Ugyan-
akkor a Banca Naționala azt is kikötö-
te, hogy a bankok szállítsák le a kihelye-
zési kamatlábat és ebben az esetben ő
is mérsékelni fogja a leszámítolási ka-
matot.

Függetlenül ettől a hivatalos kezde-
ményezéstől, amelynek gyakorlati ered-
ményei már csak 1935-ben fognak mu-
tatkozni a pénzpiacra, a bukaresti ban-
kok az utóbbi időben sokkal könnyebb-
ben megközelíthetők a komoly hitel-
igénylők számára. A bankok legtöbbjé-
től fogtatják az évek óta gyümölcsözet-
lenül heverő tőkéik, amelyek kezelésé-
ért még ők fizetnek jutalékot a Banca
Naționalának. A saját tőkéik mellett
amelyeket a válság ideje alatt nem
mertek kihelyezni, a legtöbb banknál
óriási összegekre gyűltek fel a blokkált
lejkövetelések, amelyeket a külföldi
hitelezők nem tudnak kivinni az or-
szágból s így szívesen hozzájárulnak,
hogy megfelelő garanciák mellett a
pénzüket prima klienseknél kihelye-
zék és így legalább jövedelmet haj-
tsanak.

A csehek 5000 vagonos buza- vásárlásától a piac felélénkülését remélik

A gabonakormánybiztosság ismét megkezdte az intervenciók vételeket

Bukarest, december 20.

Megittuk, hogy az új csehszlovák—román kereskedelmi egyezmény aláírásával
egyidejűleg a cseh delegáció elvett 5000 vagon búzát. Az üzlet perfektu-
álására Bukarestbe érkezett Feyerabend, a cseh gabonamonopólium, az „Agnasol”
vezérigazgatója, aki egyidejűleg a cseh mezőgazdasági szövetkezetek központjának
is az igazgatója, két szakértő kíséretében, akik a részleteket magával Manolescu-
Strunga miniszterrel tárgyalták meg, amikor Prágában járt. Azt, hogy a csehek
milyen áron veszik át ezt a búzát, nem lehet tudni, de kiszivárgott hírek szerint 85
cseh koronát fizetnek érte ex slep Pozsony, vagy franko román határ. Más verzió
szerint a csehek legalább 55 ezer lejt fizetnek vagononként és nem 35.360 lejt,
ahogy a másik verzió tudni véli.

Az 500 vagon a gabonakormánybiztosság készleteiből veszik át a csehek és
gabonakereskedelmi körökben biztosra veszik, hogy ennek az exportnak a nyomá-
ban a búzapiac ismét fel fog élénkülni. Tckintettel arra, hogy a csehek vásárlásá-
val a felhalmozott készlet 10 ezer vagonra apad, a gabonakormánybiztosság ismét
meg fogja kezdeni a régóta szünetelő intervenciók vásárlásokat. Nem biztos, hogy
azért a buza ára tulságosan fel fog menni, de kétségtelen, hogy megszűnik a pia-
con uralkodó teljes üzletelenség, ami különösen a téli hónapokban jól fog jönni
a gabonakereskedelemben.

Az ismét súlyosbodott vagonhiány megbénítja az üzleti tevékenységet

Bukarest, december 20

A vagonhiány az utóbbi hetekben is-
mét rengeteg panaszra adott alkalmat
azoknak a cégeknek, amelyek a vasut-
tal kénytelenek dolgozni, mert áruikat
nagy távolságra szállítják. A vagonhi-
ány okát senki sem ismeri, még a CFR
sem tudja komolyan megindokolni.
Tény az, hogy a különböző gazdasági
érdekképviselők naponta kapják a
panaszokat amiatt, hogy különösen a

tömegáruk szállításához szükséges nyi-
tott kocsikban van hiány és így zárt va-
gonokba kell berakni az olyan árukat
is, amelyek az ezekért fizetendő maga-
sabb díjat nem bírnak el.

Különösen komoly következményei
vannak a vagonhiányoknak a tűzifa
szállításánál. A vasut eddig éppen azzal
indokolta a vagonhiányt, hogy a nyitott
kocsik a tűzifaszállítással vannak el-
foglalva. Ugyanakkor éppen a tűzifa-

A rendes iskolalátogatás után az I., II., III.
középiskolai osztályokkal rendelkezők a II. és
III.-ik osztályokról megszerzett iskolai bizo-
nyítvány alapján a tanoncok egyéves önkéntesi
jogot nyernek. A tanoncok felszabadításához
szükséges okmányok:

1. Tanoncszerződés, 2. szabaduló ív, egyik a
tanítómestertől, a másik pedig a próbamester-
től, tanonciskolai bizonyítvány, 2 drb. fénykép,
300 lejről szóló nyugta a betegségélyező pénz-
tárról, 27 és 14 lejes okmány- és 2 drb. 2 lejes
repülőbélyeg, valamint 230 lej készpénz. Fenti
okmányokat az ipartestületen való megjelenés
előtt a munkakamara által láttamoztatni kell
Mária királynő-, (vált Fekete-utca 58. szám
alatt). Tanoncszabadításhoz az iskolai bizo-
nyítvány és a 2 fényképen kívül tehát szükség
van összesen 575 lejre.

6. Segéd ügyek. Segédek felvétele alkalmá-
val, ha a felek (mester és segéd) másképp nem,
egyeznek a szerződéses viszony véglegessé vá-

lik és 14 napi felmondási kötelezettséggel, te-
hát tanácsos a próbaidő kikötése, mely azonban
8 napot nem haladhat meg.

A segédek fizetési szabadságideje a követ-
kező: 1—3 évig tartó megszaktítás nélküli szol-
gálat után 7 nap, 3—5 évi szolgálat után 10,
5—10 évi szolgálat után 14 nap, minden továb-
bi év után egy nappal hosszabb, mely azonban
30 napot nem haladhat túl. Aki segédeknek fi-
zetési szabadságát nem adja ki, az ezen időre
járó fizetés kétszeresét kell büntetés fejében ki-
fizesse. Az ipartörvény 103. és 104. pontjai ér-
telmében minden munkaadó köteles segédeit 14
nap leforgása alatt a munkába lépés alkalmá-
val bejelenteni, kilépés alkalmával pedig leje-
lentenit az ipartestület hivatalában, ahol azt bé-
lyegzővel látják el díjtalanul. Segédet munka-
könyv nélkül senki ne alkalmazzon, mert a
törvény azt szigorúan bünteti. A büntetés 1200
—12.000 lei.

(Folytatjuk.)

kereskedők, illetve termelők panaszkod-
nak, hogy nem tudnak árut feladni, il-
letve venni és emiatt a készletek kifo-
gyóban vannak. Egyes esetekben a CFR
átmenetileg csukott vasuti kocsikat bo-
csát a tűzifaszállítók rendelkezésére, de
ezekért a kocsikért többet kell fizetni.
Egyes állomásokon a fedett kocsikban
érkező tűzifaszállítmányoknál a CFR
a vagonok rongálása címén különböző
összegeket követel a vevőktől. Tekin-
tetten arra, hogy a rongálás címén fel-
számított összeg vagononként többszáz
lejt szokott kitenni, ez az újabb kiadás
meglehetősen súlyos terhet jelent a tü-
zifakereskedőkre.

Terjed a szövetkezeti eszme

Csikszereda, december 20

Alcsikon is napról-napra erősebben
lábrakap az annyira szükségszerű szö-
vetkezeti eszme. Néhány héttel ezelőtt
Csikszermás közbirtokossága határozta
el egyhangulag, hogy csatlakozik a
csikmegyei általános szövetkezethez és
rendelkezésre álló faanyagát annak ut-
ján termeli ki.

Most aztán újabb nagyjelentőségű
esemény történt a szövetkezés terén.
Csikszekfalva közönsége Mátyás Jó-
zsef közbirtokossági elnök indítványá-
ra, rég nem tapasztalt lelkesedéssel ha-
tározta el, hogy tejszövetkezetet alakít.

A nagyjelentőségű alakuló közgyű-
lésen a kolozsvári szövetkezeti unió
részéről Elekes Gyula dr. jelent meg, a
ki rámutatott arra, hogy csak szövetke-
zeti alapon lehet kijutni abból a gazda-
sági sötétségből, amelyben a jelen pil-
lanatban Erdély magyarsága céltalanul
tévolyog. Utána dr. Pitner Árpád, a
csikmegyei általános szövetkezet elnö-
ke és Szantko Zoltán, az első székely
fakitermelő szövetkezet ügyvezető el-
nöke tartottak a szövetkezeti eszme ér-
dekében alaposan felépített és realitá-
sokkal telített beszédeket.

Az újonnan alakult tejszövetkezet
vezetősége kimondta, hogy a lehető leg-
rövidebb időn belül csatlakozni fognak
az általános csikmegyei szövetkezethez.

Gondja van?
Unja magát?

Karácsonyra megjelenik az
Erdélyi Gondüző!

SPORT

Télisport

„SIRNAK“ A SZÖK,

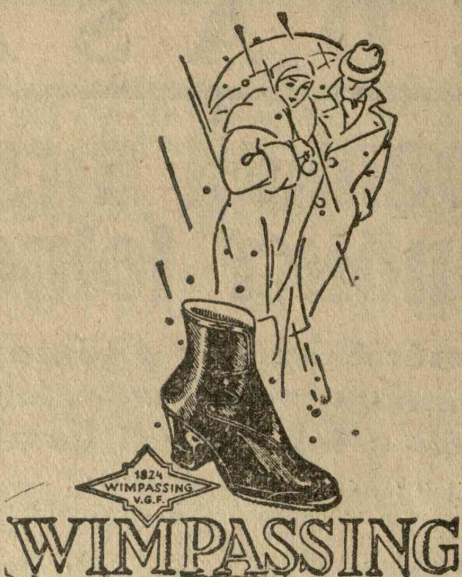
hogy nincsen hó. De nemcsak nálunk, szerte Európában mindenütt csak az egészen magas helyen van hó, ott sem jóménőségű. Átlagban csak 1800 métertől lehet csak színi és a porhó egyelőre csak álom. Több az eső, mint a hó és több a köd, mint a nap. Svájcban is csak kevés helyen kezdődött meg a téli szezon. — Ausztriában csak az egészen felső régiókban szíhetnek. Ezzel szemben a Tátrában 1500 méter körül már egész jó hóviszonyok vannak. Mikor jelenthetjük már mi is: friss porhó mindenütt!...

Labdarugás

Bizakodó hangulatban indult el a román válogatott Athén felé a Balkán Kupára. De azután neccak a bizakodásnál maradjanak a fiúk!

Csak Gruinnak, a Kinizsi csatárának szabadságügye nem volt elintézve. Most már az is rendben van. A futhall szövetség közbelépésére a hadügyminisztérium szabadságolta a temesvári katonajátékost, aki szintén elutazott a csapattal Athénbe. ÖSSZES VOLT JÁTEKOSAIT SZERZŐDTETNI AKARJA A PROFI ALAPRA TÉRT BANATUL

Temesvárt most arról az érdekes tervről beszélnek: a profi alapra tért Banatul összes volt játékosait — akik közül közben sok válogatott lett — szerződteni akarja. Így Chiroiu (NAC), Kovács (NAC), Gain (Universitatea), Tabacu (Universitatea), Dobosan (UDR), Dobay



(Ripensia), Ciolac (Ripensia), Deheleanu (Ripensia), valamint mind Banatul játékosok voltak. Nagy játékerőjű csapata lenne tehát a Banatulnak, amely egyelőre a temesvári bajnokságban játszik. A Ripensia mindenesetre máris megtette ellenintézkedéseit: játékosaival 1938-ig kötött szerződést.

Január 25-én állítják össze a nemzeti bajnokság tavaszi műsorát.

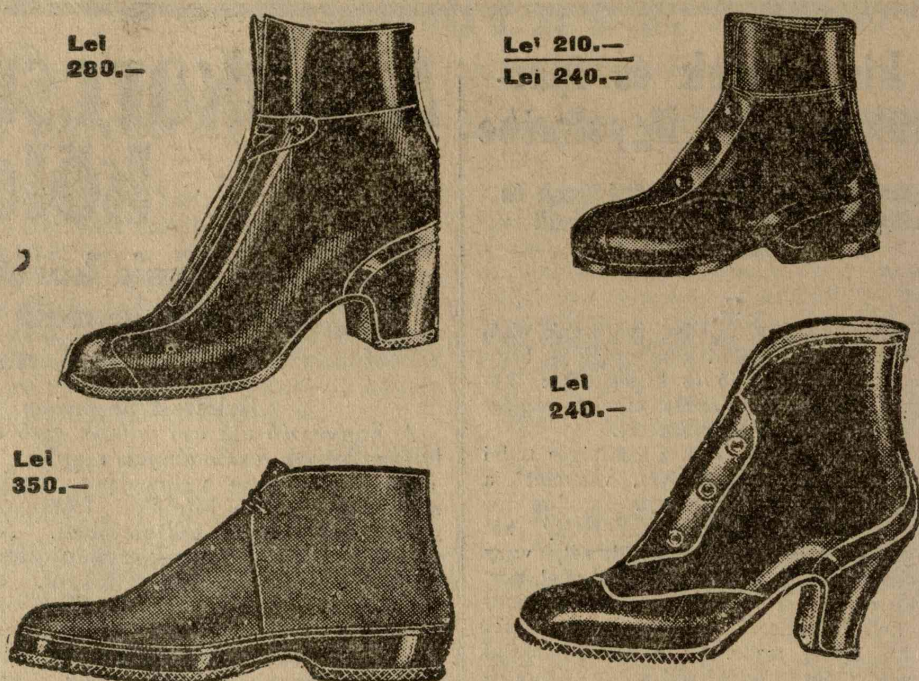
Ökölvívás

Max Baer két mérkőzésre áll ki egy este? Szenzációs, de igen kétséges valószínűségű hír érkezett Amerikából. Arról van szó, hogy Max Baer nehézsúlyú ökölvívó világbajnok ajánlatot kapott: egyetlen este öt perc közbeső szünettel mérkőzzék meg Hamassal és Laskival, mind-egyikkel tíz-tíz 3 perces menetben. Egy-

Tartós, elegáns és olcsó

Lej 280.—

Lej 210.—
Lej 240.—



Lej 350.—

Lej 240.—

Csak a Bata hócipő

Lerakat: L. GOLDL, Bukarest, Strada Bibescu Vodă 1.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szö 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szö. Azon szövegű hirdetés megismeri feladásánál 25% engedmény. Támpéldányt nem adunk.

Allástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés megismeri feladásánál 25% engedmény. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-e adás

Eladó Hoffer és Schrantz nyolcszáz eszlő 17 lóerős Ganz motorral. Cim: Fiókiadó Tg.-Mureş. 16637

Kifogástalan állapotban levő csukott autót vennénk. Árjajánlatot részletes leirással „Autó” címre a kiadóba kérünk. 16718

Record harisnyakötőgépek jókarban teljes felszereléssel, jutányosan eladók. Cim: Tőzser dohánytőzsdé Joseni — Ciuc. 16720

Jóforgalmu csiki községben kiadó üzlethelyiség berendezéssel és lakással. Cim 16727 szám alatt a brassói kiadóban.

Népbank és Sparkassa betétkönyveket veszek napi áron. Leveleket „Agilis” jelíggel kiadóba kérek. 16729

Házasság

Házasság után 8—10.000 lej. biztos álláshoz juttatnék, érettségizett, románul is tudó izraelita 34—40 éves úriembert. Fényképes, teljes című leveleket „Hozzáílló” jelíggel a kiadóba kérek. 11271

Levelezés

A pár szóra kérem oly régen ígérte. En nem ismerem körülményeket mostan semmiféle tekintetben. Kellemes ünnepeket. 16714

Bukarest

Gallérokai, keményinget, férfi- és nőirubákat szépen szakszertien mos, fest, tisztít, a brassói „Kristály” gőzmosoda bukaresti fiókja: Strada Regală 6. 277-b

Dr. Keszenbaumné egészségügyi- és gyógytorna kurzusait megkezdte. Jelentkezés: Str. Jules Michelet 15. Telefon 227/20. 21219-b

Központi fekvésű modern üzlethelyiségek, legforgalmasabb utcakereszteződésnél, ujonnan épült házban, központi fűtéssel, jutányosan, azonnalra kiadók. Calea Moşilor 59. (Bd. Domniţei sarok.) Érdeklődni portánál. 212112-b

Dr. Botvinik berlini specialista bőr- és nemibajokban. Rendel 12—2, 5—8-ig. Vasárnap 9—10-ig. Bukarest, Piaţa Rosetti 6. (Bulev. Carol). Telefon: 3/34—11.

A leghasznosabb karácsonyi ajándék egy abonama a „Minerva” magyar kölcsönkönyvtárban, ahol minden magyar könyvujdonság megjelenés után azonnal olvasható. Pasajul I-mobiljar. (Telefonpaletával szemben. 212114-b

Paplan és ágynemű különlegességek, valamint iparművészeti lakásdíszítási cikkek szolid árakban. Luxor, C. Victoriei 50. Pasajul Imobiljar. Cégtulajdonos: Szűcs D. 21295-b

Dr. Herczeg Imre Str. Politei 3 bis alatt (Regina Maria színház mellett) rendel: bel-, gyermek- és nemi betegnek. Quartz, ultravörös sugarak. Mérsékelt árak. 212127-b

Dr. Bihary rendel bőr-, vérnemibetegeknek 10—2; 2—4; 6—8. Diathermia. Kéfény. Bdul Brătianu 9. Scara B. Telefon 419/89. Alkalmazottaknak engedmény. 212125-b

BIRI NENI szakácskönyve egyetlén háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától. Brassó. Kapu-utca 56—58, az udvarban.

Brassótól Váradig

Orsovától Szigetig

Bukaresttől Galacig

terjed a hír, ha azt a

Brassói Lapokban

apróhirdetéseken közli!

Utolsó ujdonságok

ZEISS



és sok más modellek,

órák, arany, optika



Brassó, Károly király-utca 28.

HIRDETMEY

Ház és kert Vár-utca 3 sz. a nyilvános utóajánlat beadása esetén bíról árverésen megvehető. Bővebbet a helybeli telekkönyvi hatóságnál 4472/1934 c. f. szám alatt esetleg dr. Moga ügyvédi irodájában Weiss Mihály-u. 5 sz. a.

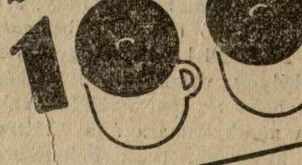
Üzletmegnyitás

Füstöltáru és élelmiszerek üzlete

„DELICAT”

Kapu-utca 2. Telefon 5-94.

AZ INYESMESTER



Athenaeum

Ára 90.— Lej

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lár- és könyvkiadó R.T. Brassó.

Felolősszerkesztő: Kocsis Béla